

UNIVERZITA KARLOVA

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

Studijní program: Geografie (bakalářské studium)

Studijní obor: Geografie a Kartografie



Petra Masojídková

**VZTAH MEZI ÚZEMNÍM PLÁNEM A STRATEGICKÝM  
PLÁNEM – PŘÍPADOVÁ STUDIE  
MĚSTA TŘEBOŇ, JINDŘICHŮV HRADEC A DAČICE**

THE RELATIONSHIP BETWEEN  
PHYSICAL AND STRATEGIC PLAN – CASE STUDY OF TŘEBOŇ,  
JINDŘICHŮV HRADEC AND DAČICE

Bakalářská práce

Vedoucí práce: RNDr. Radim Perlín, Ph.D.

Praha, 2018

**Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne 9. května 2018

.....  
Petra Masojídková

### **Poděkování**

Na tomto místě bych ráda upřímně poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce RNDr. Radimovi Perlínovi, Ph.D., za čas, který mi věnoval, za jeho podnětné připomínky, rady a ochotu. V neposlední řadě děkuji své rodině, která mi byla oporou a vzorem po celou dobu studia a také příteli Michalovi za jeho trpělivost a pomoc.

## **Abstrakt**

Bakalářská práce se v obecné rovině zaměřuje na vztah územního a strategického plánování. V teoretické části se práce zabývá rozvojem obce a nástroji, kterými může být rozvoj dosažen. Práce označuje za dva nejdůležitější nástroje územního rozvoje na lokální úrovni územní a strategický plán. V práci jsou oba dokumenty stručně charakterizovány, jsou diskutovány jejich cíle a také odlišnosti. Samostatně jsou zdůrazněny teoretické modely vzájemných vztahů. V praktické části se bakalářská práce zabývá hodnocením vztahu územního a strategického plánu ve třech vybraných městech – Třeboň, Jindřichův Hradec a Dačice. Hodnocení je provedeno pomocí analýzy a komparace dokumentů dle stanovených kritérií, kterými je prověřena míra spolupráce a celkové propojení plánovacích dokumentů. Práce sleduje, jaké cíle jsou v obou dokumentech stanoveny, provázanost obsahu, proces projednávání a schvalování, časový rámec i souslednost obou dokumentů a realizaci konkrétních záměrů. Výsledkem práce je potvrzení vzájemné provázanosti dokumentů i stanovených hypotéz.

**Klíčová slova:** územní plán; strategický plán; rozvoj obce; regionální rozvoj

## **Abstract**

The bachelor thesis focuses on the relationship between physical planning and strategic planning. In the theoretical part, the thesis deals with the development of the municipality and the tools which can be used to achieve it. The thesis identifies physical and strategic plan as the two most important tools of local development. The both documents are briefly characterized, also their aims and differences are discussed. Theoretical models of mutual relations between documents are introduced separately. In the practical part, the bachelor thesis deals with evaluation of the relationship of the physical and strategic plan in three selected towns - Třeboň, Jindřichův Hradec and Dačice. The evaluation is realized by analysing and comparing documents according to determined criteria, which verify the rate of cooperation and general connection of documents. The thesis deals with the priorities determined in both documents, the connection of general content, the process of creation and approval of documents, the time sequence of both documents and the realization of the concrete intentions. The result of the thesis is confirmation of the interconnections of the documents and the determined hypotheses.

**Keywords:** physical plan; strategic plan; development of the municipality; regional development

# Obsah

Seznam zkratk.....	7
Seznam obrázků.....	8
Seznam tabulek.....	8
1 Úvod .....	9
2 Regionální rozvoj .....	11
2.1 Role státu v regionálním rozvoji .....	12
2.2 Regionální rozvoj z pohledu regionů a rozvoj venkova .....	13
2.3 Růst nebo rozvoj obce .....	14
2.4 Nástroje rozvoje obce .....	15
2.4.1 Administrativní nástroje.....	17
2.4.2 Finanční nástroje .....	18
2.4.3 Institucionální nástroje .....	19
2.4.4 Věcné nástroje .....	20
2.4.5 Sociálně-psychologické nástroje .....	21
2.4.6 Koncepční nástroje.....	22
2.5 Územní plánování.....	22
2.5.1 Cíle a úkoly územního plánování.....	23
2.5.2 Nástroje územního plánování.....	24
2.5.3 Účastníci územního plánování .....	24
2.6 Strategické plánování .....	25
2.6.1 Hlavní rysy strategického plánování.....	26
2.6.2 Metody zpracování strategického plánu.....	27
2.6.3 Proces zpracování a schvalování strategického plánu .....	27
2.7 Vazby mezi územním a strategickým plánem .....	28
3 Hypotézy.....	31
4 Metodika.....	32
4.1 Vybraná města .....	33
5 Třeboň.....	35

5.1 Charakteristika města .....	35
5.2 Vztah mezi územním a strategickým plánem.....	36
6 Jindřichův Hradec.....	46
6.1 Charakteristika města .....	46
6.2 Vztah mezi územním a strategickým plánem.....	47
7 Dačice .....	57
7.1 Charakteristika města .....	57
7.2 Vztah mezi územním a strategickým plánem.....	58
8 Shrnutí .....	67
9 Závěr.....	70
Seznam použitých zdrojů.....	72
Literatura .....	72
Internetové zdroje .....	75
Dokumenty .....	76
Legislativa .....	76
Datové zdroje.....	76
Seznam příloh.....	77

## Seznam zkratek

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
CLLD	Community-Led Local Development
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IDS	Integrovaný dopravní systém
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
MAS	Místní akční skupiny
NK	Nezávislý kandidát
ODS	Občanská demokratická strana
SP	Strategický plán
SZ	Strana zelených
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
ÚP	Územní plán
ÚPP	Územně plánovací podklady
ÚPD	Územně plánovací dokumentace

## Seznam obrázků

Obrázek 1: Účastníci územního plánování .....	24
Obrázek 2: Jihočeský kraj – vybraná města .....	34
Obrázek 3: Výřez z hlavního výkresu ÚP Třeboň.....	40
Obrázek 4: Ukázka územního plánu v aplikaci Geoportál Jihočeského kraje .....	47
Obrázek 5: Graf vývoje počtu obyvatel Jindřichova Hradce .....	52
Obrázek 6: Nově navržené plochy pro výstavbu rodinných domů v Otíně.....	53
Obrázek 7: Graf počtu vystěhovalých a přistěhovalých do města Dačice .....	61
Obrázek 8: Plochy pro výstavbu bydlení v Dačicích, oblast Nivy .....	64

## Seznam tabulek

Tabulka 1: Rozdíly mezi územním a strategickým plánem .....	30
Tabulka 2: Změny v počtu mandátů politických stran v zastupitelstvu Třeboně.....	38
Tabulka 3: Shrnutí vztahu strategického a územního plánu Třeboně .....	45
Tabulka 4: Změny v počtu mandátů politických stran v zastupitelstvu Jindřichova Hradce ...	50
Tabulka 5: Shrnutí vztahu strategického a územního plánu Jindřichova Hradce .....	56
Tabulka 6: Změny v počtu mandátů politických stran v zastupitelstvu Dačic.....	59
Tabulka 7: Shrnutí vztahu strategického a územního plánu Dačic .....	66



# 1 Úvod

Dlouhodobým cílem každé obce je její úspěšný rozvoj. Zajištění a naplňování tohoto cíle je významným úkolem nejen místních samospráv, ale i samotných obyvatel obce. Jedná se o dlouhodobý proces, jehož předpokladem je nejen výborná znalost území, jeho potenciálu i možností, ale také soustavný zájem a úsilí o zlepšování ve všech vytyčených oblastech. K naplňování rozvoje obce je nezbytné využívat místních zdrojů, také reagovat na aktuální problémy a příležitosti, a naopak respektovat nastalá omezení a limity území. Obce a jejich samosprávy mají k dispozici mnoho způsobů a nástrojů, které napomáhají k určení specifických oblastí rozvoje v daném území a přípravě konkrétních rozvojových aktivit. Právě správná volba vhodných nástrojů a jejich vzájemná provázanost může být klíčovým krokem k úspěšné realizaci celkového rozvoje nejen obce, ale i regionů.

Stěžejní roli v plánování dalších kroků rozvoje obce představují koncepční nástroje, jejichž hlavním úkolem je vytvoření podmínek, priorit a zásad pro uskutečňování a plnění prioritních cílů. Mezi nejvýznamnější koncepční nástroje patří strategické a územní plánování.

Role strategického a územního plánování je velmi důležitá, zejména z hlediska plánování kroků k efektivnímu dosažení úspěšného rozvoje. Zatímco územní plán (ÚP) řeší hlavně funkční využití ploch území, strategický plán (SP) se zabývá především sociálně ekonomickým rozvojem ve sledovaném území. Funkční využití ploch a určování jeho pravidel pro novou výstavbu bylo používáno již v dávné minulosti, naproti tomu strategické plánování jako dlouhodobé plánování činností má velmi krátkou historii. Díky dlouhodobějšímu podvědomí o územním plánování je znalost a porozumění tomuto dokumentu rozšířena mnohem více než strategické plánování, které se v Česku rozvinulo až po roce 1990. Při zvyšování počtu strategických dokumentů i při rozšíření znalosti o tomto typu dokumentu hrají klíčovou roli nástroje Evropské unie (EU), protože princip programování je často poněkud zjednodušeně vykládán jako nutnost existence strategického plánu pro čerpání finanční podpory z evropských fondů a dotací. Tato skutečnost však mnohdy vede k nadbytečnému a neefektivnímu zpracování strategických dokumentů bez skutečné vůle jakékoliv další realizace.

Významným rozdílem, který je nutné zdůraznit, je odlišná opora dokumentů v legislativě. Územní plán je v Česku stanoven platným právním předpisem, který podrobně upravuje postup zpracování, obsah dokumentu i roli jednotlivých aktérů v procesu projednávání. Strategický plán je dokumentem, který je upraven legislativně pouze velmi vágně a jeho zpracování, projednávání a schvalování i jeho věcný obsah se může v jednotlivých případech velmi výrazně lišit.

Právě odlišný přístup ke strategickému a územnímu plánu vede často k rozporům mezi dokumenty, které by se naopak měly doplňovat a podporovat. Ideálním případem je současný vznik a provázanost určených strategických cílů do konkrétního území, avšak v praxi je situace mnohdy zcela jiná. Obvykle je možné se setkat s případem, že jeden dokument již existuje (většinou územní plán) a druhý dokument (strategický plán) neexistuje nebo je často odsunut do pozadí. Provázanost a vzájemná spolupráce strategického a územního plánu je klíčovým prvkem pro rozvoj obce.

Cílem této bakalářské práce je analyzovat vztah územního a strategického plánu a zjistit věcnou souvislost mezi oběma dokumenty na případové studii třech vybraných jihočeských měst - Třeboň, Jindřichův Hradec a Dačice. Cílem práce je porovnat oba dokumenty a zjistit vzájemné věcné propojení či odlišnosti. V případě zjištěných odlišností se pokusím identifikovat možné příčiny těchto rozdílů. Teoretická část práce se zabývá regionálním rozvojem z pohledu státu i regionu, dále utváří celkový přehled možných nástrojů rozvoje obce. Teoretická část se také věnuje základnímu úvodu do problematiky územního a strategického plánování.

Motivací k výběru tématu byl v první řadě především zájem o problematiku strategického i územního plánování a celkový rozvoj obcí. Dalším důvodem byla také představa praktického využití zjištěných výsledků, které by mohly být přínosem nejen pro vybraná města, ale i pro další obce při přípravách plánovacích dokumentů a jejich dalším rozvoji.

## 2 Regionální rozvoj

S problematikou regionálního rozvoje je možné se v Česku setkat v posledních letech velmi často – v médiích, odborných publikacích a člancích. Pojetí pojmu regionální rozvoj a regionální politika se neustále vyvíjí a proměňuje, existuje mnoho různých názorů, jak na problematiku regionálního rozvoje nahlížet. Od počátku 90. let mnoho zemí začalo s reformací tradičního komplexního vnímání regionů a začaly se podrobněji zaměřovat na hlavní definované cíle rozvoje. Změnilo se i pojetí cílového území, vznikly nové regiony a mikroregiony. Původní myšlenka regionálního rozvoje, tedy harmonický rozvoj všech regionů, byla nahrazena myšlenkou, jenž propaguje hlavně rovnost šancí rozvoje a snižování rozdílů mezi regiony (Stejskal, Kovárník 2009).

Podrobný a ucelený náhled na vývoj paradigmat a teorií regionálního rozvoje zpracovali Blažek a Uhlíř (2011). Regionální rozvoj autoři obecně definují jako komplex procesů, probíhajících uvnitř regionů. Tyto procesy se týkají pozitivních ekonomických, sociálních, environmentálních a jiných proměn regionu. Obvykle se jedná o zlepšení kvantitativních (extenzivní rozvoj), ale zejména kvalitativních (intenzivní rozvoj) charakteristik vytyčeného území.

Pro zkoumání regionálního rozvoje je podstatná správná definice pojmu region. V odborné literatuře se vedou četné spory, které souvisí s celkovým ukotvením podstaty regionu, kritérii pro geografické vymezení a jeho kvalitativní vlastnosti. Blažek (2016) obecně označuje region jako území, které se vyznačuje společným znakem nebo procesem. Podle Anděla (1996) je region složitý dynamický prostorový systém, formovaný na základě určitých znaků, které jej odlišují od okolí. Regiony lze tedy obecně chápat jako propojené systémy. Klasifikace samotných regionů je také nelehkým tématem, protože jej lze chápat opět z hlediska různých kritérií. Za základní dělení, které vymezili Hampl, Gardavský, Kühnl (1987) a dále využívá Blažek (2016), lze považovat klasifikaci na homogenní a heterogenní region. Jako homogenní (stejnorodý) region je označováno území s podobnou úrovní určitého znaku. Často je využíván např. ve fyzickogeografické sféře – oblast s vysokou či nízkou nadmořskou výškou – pohoří nebo pánve, v sociální geografii např. jako region těžebního či chemického průmyslu apod. Heterogenní region je definován jako území, které je tvořeno jádrem a zázemím, mezi kterými se vyskytují určité procesy a polarita jádra a zázemí.

Problematikou regionalizace se v české literatuře zabývá řada autorů, především z oblasti geografie. Ve svých pracích se zabývají teoretickými i aplikačními problémy

ekonomicko-geografické, resp. sociálně-geografické regionalizace, viz např. Hampl, Ježek, Kühnl (1978) nebo Hampl, Gardavský, Kühnl (1987).

Existuje poměrně velký počet teorií a pojetí regionálního rozvoje, jejichž základní principy jsou často protikladné. Zmíněné teorie lze klasifikovat různými způsoby v závislosti na výchozích kritériích a principech. Nejčastěji je možné se v literatuře setkat se základním rozdělením na dvě velké skupiny: konvergenční a divergenční teorie (Blažek, Uhlíř 2011). Do skupiny konvergenčních teorií bývají zařazeny teorie tzv. regionální rovnováhy. Autoři těchto teorií zastávají názor, že základním principem regionálního rozvoje je vyrovnávání rozdílů mezi regiony. Druhou skupinu divergenčních teorií tvoří teorie, které prosazují princip nerovnováhy, tedy že v průběhu dalšího vývoje dochází ke zvětšování rozdílů mezi regiony. Základním rozdílem mezi oběma skupinami je význam, který autoři teorií přikládají různým procesům v regionálním rozvoji – zda k procesům nivelizačním nebo diferenciačním (Blažek, Uhlíř 2011). Dělení na konvergenční a divergenční teorie je v mnoha ohledech značně obtížné, převážně kvůli odlišným časovým souslednostem. Konvergenční teorie pracují často s delšími časovými horizonty.

Regionální rozvoj je výsledkem činnosti a rozhodnutí mnoha aktérů, kteří se podílejí na procesech, probíhajících na daném území. Mechanismy a subjekty regionálního rozvoje jsou formovány značně složitými procesy a systémy na různých řádovostních úrovních, které lze jen velmi obtížně pojmut v celé šíři. Existují četné klasifikace aktérů a také odlišné názory na klíčové subjekty pro regionální rozvoj. Například Ježek a kol. (2014) rozděluje obecně aktéry do tří základních skupin: podniky, domácnosti a veřejný sektor. Podle hierarchického postavení je důležité rozlišovat aktéry na lokální, regionální a národní úrovni, dále také podle formálnosti struktur na veřejnou správu a samosprávu, organizace neziskového sektoru a zájmové skupiny (neformální skupiny) (Svobodová a kol. 2011).

## **2.1 Role státu v regionálním rozvoji**

Stát zastává v procesu regionálního rozvoje významné postavení. Státní zásahy mohou měnit celý socioekonomický systém. Stát disponuje velkým objemem finančních prostředků, které zásadně ovlivňují činnost dalších aktérů rozvoje, kteří se státní činnosti musí do jisté míry přizpůsobit. Povinností státu je usměrňování a nastavení pravidel regionálního rozvoje. Stát může podporovat vznik mnoha nových pracovních příležitostí, podnikatelských aktivit i podporovat činnost občanských sdružení a spolků, vytváří právní rámec a buduje infrastrukturu (Hána 2014). Při hledání odpovědi na otázku, do jaké míry by měl stát zasahovat

do regionálního rozvoje, je nutné si uvědomit, že stát není homogenní skupinou a na různých úrovních státní správy se mohou cíle regionální politiky a rozvoje lišit. V literatuře se často setkáme s názorem, že stát funguje v regionálním rozvoji jako nadřazená jednotka, avšak je důležité, že státní činnost bývá konfrontována podobnými podmínkami jako soukromý sektor. Stát je tedy významným aktérem, nikoliv však řídicím nástrojem regionálního rozvoje. Klíčovým prvkem je provázanost mezi státní činností a dalšími aktéry regionálního rozvoje (Hána 2014).

Vedle státu jsou dalším významným aktérem regionálního rozvoje globální struktury (např. EU), které svou činností ovlivňují aktivity státu jak finančními, tak i nefinančními prostředky.

## **2.2 Regionální rozvoj z pohledu regionů a rozvoj venkova**

Na úrovni regionů se vyskytuje řada aktérů, kteří mohou ovlivnit regionální rozvoj. Mezi nejvýznamnější patří zejména kraj, svazky obcí, různá podnikatelská a nezisková sdružení, vysoké školy, lokální iniciativy a lokální aktéři. Z hlediska podpory lokálního rozvoje v regionálním měřítku je v posledních letech kladen důraz hlavně na lokální iniciativy a lokální aktéry, kteří mohou dobře formulovat a také realizovat vlastní rozvojový program (Svobodová a kol. 2011). Jedním z lokálních aktérů jsou i tzv. místní akční skupiny (MAS). MAS jsou nezávislá společenství občanů, neziskových organizací, soukromých podnikatelských sfér a veřejné správy, která spolupracují na rozvoji venkovského území, venkova i zemědělství (Národní síť místních akčních skupin ČR 2018). Spolupracují také na získávání finanční podpory z Evropské unie a národních programů pro svůj region metodou LEADER. Program LEADER se zaměřuje především na zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví. Základním cílem programu je podněcovat zavádění a realizaci investic v rámci místních strategií rozvoje venkovských území, a dále také podporovat aktéry na místní úrovni k úvahám a strategiím využití potenciálů jejich území v dlouhodobější perspektivě (Ministerstvo zemědělství 2018). V programovacím období 2014-2020 je program LEADER podporován prostřednictvím nástroje Community-Led Local Development (CLLD). Za základní cíle MAS je považováno zlepšení kvality životního prostředí a života obyvatel, zejména ve venkovských oblastech a výše zmíněné získávání dotačních prostředků (Národní síť místních akčních skupin ČR 2018).

V současnosti jsou významnou oblastí regionálního rozvoje venkovské obce. Klíčovým aktérem na lokální úrovni je především samotná obec. Rozvoj venkovských obcí dále značně

ovlivňuje přítomnost podnikatelských subjektů v obcích, které nabízejí nejen pracovní pozice pro místní obyvatele, ale poskytují také služby a přispívají k péči o celkové zázemí obce. Neméně významnou roli hrají při rozvoji venkova také obyvatelé a jejich zapojení do činnosti obce. Nejvíce aktivní skupinou obyvatel bývají tzv. starousedlíci, méně aktivní pak rekreanti, chataři, chalupáři (Svobodová, Věžník 2014).

Kromě již popsaných MAS jsou důležitými aktéry rozvoje venkova také místní spolky, kluby, sdružení a další lokální zájmové organizace. Rozvoj činnosti spolků v obcích, posilování komunitních vazeb a budování společné identity jsou významným předpokladem pro další rozvoj venkova (Svobodová a kol. 2011). Spolky a různá sdružení mohou v mnoha případech fungovat jako sjednocující prvek mezi starousedlíky a nově přistěhovalými obyvateli. Spolková činnost také velmi významně přispívá k tvorbě místních venkovských tradic, které posilují sounáležitost obyvatel s prostředím. Kulturní a společenský život ve venkovských obcích podporuje stabilitu komunit a jejich další rozvoj. Perlín a kol. (2010) prokázal, že nejaktivnější z obecních spolků jsou hasiči, často však i myslivci či fotbalisté.

## **2.3 Růst nebo rozvoj obce**

V souvislosti s tématem regionálního rozvoje je důležité dobře rozlišovat mezi pojmem „růst“ a „rozvoj“. Tyto dva pojmy bývají v regionální politice často zaměňovány.

Pojem „růst“ je podle Svobodové a Věžníka (2014) pouze kvantitativní změnou charakteristiky obce, například zvýšení počtu obyvatel, zvětšení zastavěné plochy obce či zvýšení počtu podnikatelských subjektů v obci. Jedná se o zvýšení celkového produktu obce nebo regionu. Růst obce vede pouze k polarizovanému rozvoji, který v mnoha ohledech může způsobit negativní důsledky nejen v obci, ale v celém regionu. Jako příklad těchto negativních důsledků růstu si lze představit zvýšení koncentrace dopravy v obci a zatížení dopravních komunikací, způsobené zvýšením počtu obyvatel v obci. Se zvýšením počtu obyvatel rostou nároky na zázemí a služby v obci, zvyšuje se celkový tlak na prostředí.

Pojem „rozvoj“ Svobodová a Věžník (2014) definují jako kvalitativní změnu charakteristik obce. Kvalitativní změnou může být například zvýšení úrovně nabízených služeb v obci, zkvalitnění dopravní dostupnosti, zlepšení úrovně vzdělání místních škol a další. V případě rozvoje se jedná o velký komplex navzájem provázaných procesů, které probíhají uvnitř obce nebo celého regionu. Podstatou rozvoje je kvalitativní změna života obyvatel daného území, převážně v pozitivním slova smyslu.

Důležitým bodem, který si je třeba uvědomit pro zajištění rozvoje obce je komplexnost a provázanost procesů, které ovlivňují činnost a chod obce (Healey 2004). Česko, jako členská země Evropské unie, využívá přílivu investic a zahraničních investorů, reaguje na světovou ekonomickou situaci a intenzivně spolupracuje s dalšími státy. Zmíněné vnější podněty se promítají na všech úrovních regionální politiky. Rozvoj obce však neovlivňují pouze vnější podněty, ale také vnitřní vlivy (Šilhánková 2007). Regionální a komunální politika je ovlivněna změnami při volbách, kdy se mění obecní zastupitelstva i vedení obcí a s tím také názory, jakým směrem se má obec ubírat ve svém dalším vývoji. Z hlediska vnitřních vlivů nelze přehlížet zájmy místních představitelů, ani potřeby různých zájmových skupin a jejich vzájemné vztahy.

Cíle rozvoje by měly být dlouhodobě stabilní. Není možné proměňovat tyto cíle po každých volbách, a proto je důležité, aby obce a města při formování politiky regionálního rozvoje respektovaly dlouhodobé strategické cíle, které jsou obsaženy v územním plánu, strategickém plánu nebo v jiných koncepčních dokumentech.

Rozvoj obce je do jisté míry považován za subjektivní veličinu, která je vnímána rozdílně různými příslušnými aktéry, kteří se podílejí na celkovém chodu obce a zastávají odlišné hodnotové orientace. Rozvoj obce je často postaven na ochotě místní samosprávy a obyvatel aktivně prosazovat změny, uskutečnit je a převzít náležitou odpovědnost za důsledky, které mohou být jak pozitivní, tak i negativní (Postránecký 2010).

## **2.4 Nástroje rozvoje obce**

Obce a regiony se chovají jako živý organismus: vznikají, rostou, zanikají, stagnují, obnovují se. Při plánování jejich rozvoje na ně nelze nahlížet pouze jako na prostor, stavby a obyvatele, ale je nutné brát v potaz vzájemné vztahy a procesy, které na území probíhají (Maier 1993). Subjektem těchto prostorových vztahů mohou být jednotlivci i celá společenství či sociální skupiny. Plánování rozvoje obce a volba vhodných nástrojů by měly vždy reagovat na podněty všech aktérů, kterých se budoucí vývoj na daném území týká. Významnou otázkou je, jak tedy správně postupovat, aby byl rozvoj obce úspěšný a jaké nástroje k rozvoji použít. Úspěšný rozvoj obce je podmíněn využitím určitých nástrojů, jakožto prostředků ke splnění vytyčeného cíle. Jedná se tedy o podpůrné nástroje k dosažení rozvojových cílů obcí nebo celých regionů (Potůček a kol. 2005).

Klíčovým prvkem uplatňování nástrojů rozvoje v obcích je zejména vhodnost jejich užití k rozvoji území. Binek a kol. (2012) uvádí, že pro každou regionální úroveň je důležité stanovit vhodné nástroje a podoby daných nástrojů, s ohledem na jejich reálnost a realizaci na

konkrétním území. Zdůrazňuje také významnost nalezení jejich vhodné optimální kombinace pro určité území (obec). Neméně důležitou otázkou při výběru správných nástrojů je rozlišení způsobů jejich aplikace. Je třeba rozlišit mezi kroky, které může obec udělat sama a mezi kroky, které je nutné učinit zvenčí. Pro správnou konkretizaci nástrojů je však zcela primární určení cíle, ke kterému by měl rozvoj obce směřovat. Stanovení cílů požadovaného rozvoje a poté vhodných nástrojů k jeho dosažení by mělo zamezit vzniku nerovnoměrného a nevyváženého působení jednotlivých nástrojů. Binek a kol. (2009) zmiňuje, že upřednostňování nejvíce dostupných nástrojů může způsobit nerovnoměrný rozvoj nejen obce, ale i celého regionu. Není možné se tedy soustředit pouze na určitou oblast rozvoje (např. ekonomika obce, sociální sféra, životní prostředí), ale vždy je třeba brát v úvahu prostorovou provázanost těchto oblastí a snažit se najít řešení k harmonizaci ve všech směrech. Avšak směřování politik rozvoje na příliš velké množství cílů z různých oblastí, může vést k tomu, že skutečné prostředky, jak lidské, tak i finanční, se vyčerpají na plnění drobných a méně důležitých nebo neefektivních cílů. Skutečný rozvoj ve smyslu zvýšení kvality života obyvatel obce se pak nemusí podařit naplňovat. Klíčové je tedy určit nejvýznamnější cíle a snažit se o jejich soustavné a úspěšné plnění.

Existuje mnoho různých dílčích názorů na to, jak jednotlivé nástroje rozvoje klasifikovat. Klok (1995) je zastáncem tradičního ekonomického rozdělení nástrojů do dvou hlavních skupin – finanční a nefinanční. Vyjadřuje názor, že je důležité soustředit se při klasifikaci pouze na dílčí a dominující nástroje a opomíjet nové, méně zaběhlé. Klasifikace nástrojů rozvoje obce z hlediska veřejné politiky zastává Potůček a kol. (2005). Tvrdí, že jednotlivé nástroje veřejné politiky se shodují s nástroji regionální politiky a lze je využít k dosažení konkrétních cílů rozvoje. Nástroje neklasifikuje, pouze uvádí několik stěžejních nástrojů, např. nástroje strategického řízení, politické deklarace, právní a organizační normy, fiskální nástroje, organizování, koordinace, řízení realizace, výchova a indoktrinace<sup>1</sup>.

S dalším návrhem na rozdělení nástrojů pro rozvoj obce přišli Wokoun a Mates (2006). Navazují na výše zmíněného Kloka (1995) a doplňují jej. Autoři rozdělují nástroje také do dvou hlavních skupin, na nástroje finanční a nefinanční. Mezi skupinu finančních nástrojů řadí především neinvestiční a investiční pobídky (dotace, granty, úvěry, záruky), kapitálové podílnictví, daňová zvýhodnění (daňové prázdny, slevy na daních), rozpočtová zvýhodnění. Mezi nefinanční nástroje autoři zařadili legislativu, instituce, strategické plánování, programování, řízení rozvoje, poradenství, propagaci.

---

<sup>1</sup> indoktrinace – úsilí zaměřené k slepému a odevzdanému přijetí určité doktríny, názorů či postojů, které nepřipouští diskusi ani kritiku. Někdy je prováděno nátlakem nebo hrozbami (Petrusek 1996)



Podle Portálu na podporu rozvoje obcí v ČR (2018) lze obecně charakter skupin nástrojů na rozvoj obce nejjednodušším způsobem rozdělit na regulační a iniciační nebo vnější a vnitřní nástroje. Mezi regulační nástroje se nejčastěji řadí legislativa a územní plánování, ve skupině iniciačních nástrojů lze nejvíce vyzdvihnout dotace nebo strategické a územní plánování. Vnější nástroje obec nemůže sama aktivně měnit, stanovit nebo ovlivňovat. Patří sem nástroje, které používají k podpoře regionálního/lokálního rozvoje jiné, zpravidla hierarchicky vyšší jednotky, obvykle EU, stát, kraj. Do skupiny vnitřních nástrojů patří nástroje, které sama formuluje obec, aby mohla usměrňovat svůj vlastní lokální rozvoj. Bakalářská práce se bude nadále zabývat právě vnitřními nástroji rozvoje.

V současnosti nejrozšířenějším rozdělením vnitřních nástrojů na podporu rozvoje obce je zpracováno Binkem a kol. (2012). S tímto dělením je možné se setkat v mnoha publikacích a metodických příručkách, které vydává Ministerstvo pro místní rozvoj. Binek s kolektivem rozdělili nástroje rozvoje do šesti následujících skupin:

- administrativní nástroje
- finanční nástroje
- institucionální nástroje
- věcné nástroje
- sociálně-psychologické nástroje
- koncepční nástroje

Zmíněných šest skupin se snaží co nejkomplexněji postihnout celkovou diferenciaci nástrojů, které obce mohou při plánování a realizaci dalšího rozvoje využít. Význam je přikládán také nefinančním nástrojům, které bývají v dnešní době, díky rostoucímu vlivu dotací a finanční podpory, často podceňovány.

Ve své bakalářské práci budu dále detailněji rozebírat poslední zmíněné rozdělení převzaté od Binka a kol. (2012). V následujících podkapitolách se budu věnovat jednotlivým skupinám nástrojů a jejich praktickému využití při rozvoji obce.

### **2.4.1 Administrativní nástroje**

Základním rámcem pro rozvoj určitého území v Česku je právní řád. Do skupiny administrativních nástrojů se řadí především obecně platná legislativa, zejména obecně závazné vyhlášky a související nutná administrativa. Dále do této skupiny patří nařízení obce, tedy

nařízení schválená obecním zastupitelstvem a dále obecně platné postupy, které regulují činnost obce a jejích obyvatel (Portál na podporu rozvoje obcí v ČR 2018). Regulace a nařízení jsou často provázeny zbytečnými byrokratickými procesy, které komplikují rychlejší rozvoj. Nařízení jsou však nutná z hlediska vymahatelnosti a také respektu nejen u samotných obyvatel obce, ale také u zástupců místní samosprávy.

## 2.4.2 Finanční nástroje

Významnou skupinou, která nezanedbatelně přispívá k rozvoji obcí jsou finanční nástroje. Míra dostupných finančních prostředků obce a nakládání s nimi výrazně ovlivňuje její činnost, budoucí rozvoj i život obyvatel (Tupá 2006).

V Česku rozlišujeme provázaný systém finančních toků a prostředků mezi jednotlivými úrovněmi veřejné správy. Na úrovni obce rozlišujeme dvě role v systému finančních příspěvků. Samotné obce vystupují jako příjemci dotačních prostředků a příspěvků, zejména pak z kraje, státu nebo EU. Vedle toho však obce ze svého rozpočtu dotačně podporují další subjekty, např. neziskové organizace obce, sdružení či spolky. Obce přispívají lokálním subjektům z vlastního rozpočtu, který je nezbytným nástrojem finančního systému. Rozpočet a rozpočtový výhled obce jsou užívány k zajištění efektivního a dlouhodobě vyrovnaného hospodaření obce. Rozpočet obce slouží jako finanční plán k jednotlivým činnostem, jasně vytyčuje cíle a přiřazuje prostředky k jejich úspěšnému dosažení (Hrabalová 2012).

Při řešení rozvojových otázek či podpoře rozvoje obce určitým směrem vznikají dotační programy. Dotační programy jsou většinou určeny pro různé cílové skupiny podle toho, jaké jsou problémy a cíle rozvoje dané obce. Dotační programy přispívají na financování zejména v oblastech podpory neziskových organizací (např. nadace, spolky), sportu a tělovýchovy, cestovního ruchu, ochrany přírody a kulturních památek apod. Binek a kol. (2010, s. 23) uvádí, že „*získání dotace na realizaci rozvojového projektu je často vnímáno jako kritérium úspěšného vedení obce*“.

Dalším finančním nástrojem obce jsou finanční, ale i nefinanční příspěvky občanům. Nefinančními příspěvky je myšleno např. odpuštění nebo snížení nájmu v případě pronájmu obecní budovy místním spolkem. Finančními příspěvky může obec podporovat např. veřejně prospěšné akce, podporu zlepšení vzhledu obce atd. Obec může také finančně podporovat určité podnikatelské aktivity, které slouží k perspektivnímu rozvoji obce. Příkladem může být např. podpora podnikatelských aktivit v pohostinství, gastronomii, maloobchodu, pokud obec

dlouhodobě usiluje o rozvoj v dané oblasti. Avšak podněty pro podporu podnikatelských aktivit obcemi jsou v posledních letech pouze minimální (Blažek 2002).

Významným finančním nástrojem rozvoje jsou zmíněné obecní a krajské rozpočty. Veřejná správa a její možnosti financování vlastních rozvojových aktivit či podpory aktivit občanů, jsou limitovány nastavením finančního systému veřejné správy. Obce a kraje jsou ve finančním systému ve dvojí roli – jako příjemci dotačních prostředků od Evropské unie, státu či kraje, ale také v pozici podporovatele jiných subjektů (obec, podnikatel, spolek). Rozpočet obcí (krajů) má zajistit efektivní dlouhodobé hospodaření a také odrážet stanovené rozvojové priority a cíle obce (Bínek a kol. 2010). Obec může buď prostřednictvím konkrétních dotací konkrétním subjektům podporovat různé aktivity nebo může prostřednictvím grantové soutěže hledat dobrá řešení pro konkrétní problémy. Grantové projekty pak podporují převážně vědecké, vzdělávací i výzkumné projekty a také činnost neziskových organizací (Archalous 2017).

### **2.4.3 Institucionální nástroje**

Další skupinou nástrojů, které se nemalým dílem podílejí na rozvoji obce jsou institucionální nástroje. Za hlavní nástroje v této skupině jsou považovány instituce a struktury spolupráce, zabývající se rozvojem příslušné oblasti. Na úrovni obce je klíčovou institucí obecní zastupitelstvo nebo rada města (Bínek a kol. 2010). Poradní orgány zastupitelstva a rady představují výbory a komise. Výbory a komise jsou zřizovány především za účelem rozvoje určité oblasti – např. komise životního prostředí, bytová komise, komise pro podporu mládeže a sportu, finanční výbor, kontrolní výbor a další. Dalším nástrojem rozvoje, který patří do kompetencí obce, je zřizování právnických osob nebo organizací pro výkon určitých činností v obci. Zde jako příklad je možné uvést technické služby, které se starají o vzhled a celkové zázemí města, dále knihovny, turistická informační centra, kulturní domy nebo mateřské a základní školy (Portál na podporu rozvoje obcí v ČR 2018).

Klíčovým prvkem rozvoje nejen obcí, ale i celého regionu je spolupráce. Spolupráce je významným vztahem nejen v oblasti regionálního rozvoje, ale také v dalších oblastech lidské společnosti. Dosažení cílů rozvoje obce je v řadě případů bez vnější spolupráce jen velmi těžko uskutečnitelné (Galvasová a kol. 2007). Spolupráce může být formována mezi různými aktéry obce – mezi složkami veřejné správy či samosprávy, podnikateli, organizacemi, spolky nebo občany. Nejtypičtější příklad spolupráce obcí v Česku představují svazky obcí. V mnoha případech bývají právě svazky obcí základem pro další formy spolupráce. Činnost svazku obcí

je nejčastěji provozována v oblastech sociální péče, školství, vzdělávání, zdravotnictví, kultury, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu, dopravní obslužnosti, technické správy území apod. Příkladem spolupráce mezi více subjekty jsou například MAS.

#### **2.4.4 Věcné nástroje**

K věcným nástrojům se řadí nástroje, které vytváří podmínky pro aktivitu a fungování dalších oblastí. Tyto nástroje jsou používány zejména za účelem podnikání, bydlení či činnosti neziskového sektoru. Jedním z klíčových nástrojů je budování infrastruktury obce, a to jak dopravní, tak i technické (Bínek a kol. 2012). Funkce infrastruktury je při usilování o rozvoj obce i celého regionu velmi významná. Doprava ovlivňuje téměř všechny aspekty regionálního rozvoje – kvalitu života, ekonomiku, podnikání, životní prostředí a mnoho dalších (Klička 2012).

Obce mohou k rozvoji a zlepšení infrastruktury přispět zejména kvalitní a pravidelnou péčí o místní komunikace a chodníky, budováním obecních parkovacích míst, garáží atp. Dále je důležité spolupracovat a navrhovat správcům komunikací (kraj) včasné rekonstrukce a opravy silnic, na které je obec přímo i nepřímo navázána. Díky modernizované silniční síti může obec na své území přilákat nové podnikatele a přispět tak k dalšímu rozvoji ekonomiky. Dopravní obslužnost (integrovaný dopravní systém – IDS) v regionech zajišťuje kraj, obce se ale společně s dalšími obcemi mohou aktivně zapojit, např. navrhovat jízdní řády či prosazovat potřeby svých obyvatel, kteří IDS využívají. Celková dopravní dostupnost je důležitá nejen pro rozvoj podnikatelských aktivit, ale také pro místní obyvatele. Pokud obec disponuje špatnou dopravní dostupností a obslužností, obyvatelé této obce se potýkají s problematickým dojížděním za službami či zaměstnáním. Obtížné cestování a dojíždění může v mnoha případech způsobit odliv obyvatelstva do oblastí s lepší dopravní dostupností, a tedy následné vyvlastňování (Marada, Květoň, Vondráčková 2006).

Dalším věcným nástrojem rozvoje obce je poskytování prostoru a zázemí podnikům a neziskovým organizacím k jejich činnosti, ale také obyvatelům pro bydlení. Kvalitní a bohatá nabídka bydlení je jedním ze základních předpokladů populačního rozvoje obce. Obec, která nenabídne dostatečně kvalitní podmínky života obyvatel se často potýká s úbytkem populace (Matoušek 2013). V oblasti bydlení obec může přispět k rozvoji zejména vytvořením územního plánu, ve kterém vymezí nejvhodnější lokality pro výstavbu. V případě ploch, které nejsou využívány, může obec pozemky využít k prodeji, např. za účelem přivést do obce nové developerské projekty.

### 2.4.5 Sociálně-psychologické nástroje

Spokojený život obyvatel obce je jedním ze základních a důležitých předpokladů jejího dalšího rozvoje. Budování pozitivního vztahu obyvatel k obci a zvyšování zájmu o zapojení do jejích činností, může významně ovlivnit budoucí aktivitu obce. Klíčovým prvkem je tedy výše zmíněné zapojení místních obyvatel do činností, které provozuje obec (Svobodová, Věžník 2014). Může se jednat o různé kulturní a společenské akce, např. městské a vesnické plesy, koncerty místních hudebních skupin, dále soutěže, sportovní události, akce pro děti a mládež atp.

Významným sociálně-psychologickým nástrojem je také budování sociálních sítí v obci. Sociální sítě v obci jsou tvořeny místními obyvateli, kteří se aktivně podílí na různých zájmových činnostech (např. hasiči, zahrádkáři, spolky) a svou činností přispívají k dalšímu rozvoji aktivit obce. Sociální sítě zprostředkovávají komunikaci občanů s vedením obce, fungují také jako platforma k setkávání, diskuzi a vytváření programu (Perlín 2016).

Bínek a kol. (2012) uvádí jako stěžejní bod rozvoje obce také komunikaci mezi veřejnou správou a místními aktéry. Zdůrazňuje důležitost využívání kvalitních komunikačních kanálů, např. webové stránky, obecní zpravodaj, rozhlas, vývěsky. Za neméně důležité považuje také pravidelná setkání s občany, veřejné diskuse, společné řešení problémů, vzdělávací akce a přednášky.

Další významný způsob, jak obec dále rozvíjet je podpora zájmových aktivit občanů a poskytnutí dostatečných možností k trávení volného času. Obec může díky finanční podpoře rozvíjet činnost místních spolků, sportovních klubů a dále může také vytvářet další možnosti využití v obci, např. dětská hřiště, sportovní stadiony, kina, divadla.

Atraktivita celkového vzhledu obce pozitivně ovlivňuje další možnosti rozvoje. Péče o veřejná prostranství, údržba obecní zeleně, údržba budov a dalších objektů – to vše ovlivňuje vnímání celkového vzhledu obce nejen z pohledu místních, ale také z pohledu turistů, cizinců a dalších. Obce s čistým, upraveným zázemím přitahují nové potenciální investory a také turisty, kteří přispívají k rozvoji cestovního ruchu. V souvislosti s rozvojem cestovního ruchu obce mohou svou atraktivitu zvýšit např. péčí o kulturní památky a historická místa, vybudováním informačních cedulí či letáků nebo budováním naučných stezek (Portál na podporu rozvoje obcí v ČR 2018).

## 2.4.6 Koncepční nástroje

Poslední skupinou nástrojů, které budou v bakalářské práci představeny jsou nástroje koncepční. Mnoho autorů je považuje za stěžejní nástroje rozvoje obcí a regionů. Koncepční nástroje tvoří podmínky a rámec k uplatňování většiny nástrojů výše uvedených. Mezi tuto skupinu nástrojů patří podle Binka a kol. (2012) hlavně plánovací nástroje. Podle Maiera (1993) je plánování jeden z atributů myslících bytostí a považuje jej za kvalifikovaný odhad budoucnosti, který neodmyslitelně patří k moderní společnosti. Zdůrazňuje také, že pro správný odhad budoucího vývoje je nutné vycházet ze současného stavu.

V Česku je možné se setkat se dvěma způsoby plánování koncepcí rozvoje území. Prvním nástrojem plánování je územní plánování, druhým nástrojem je hledání strategie, tedy strategické plánování. Územní a strategické plánování, jejich vzájemný vztah a vazby, jsou předmětem této bakalářské práce. Z tohoto důvodu budou samostatně diskutovány v podkapitolách 2.5 a 2.6.

## 2.5 Územní plánování

Územní plánování patří k nejvýznamnějším nástrojům rozvoje území. Hlavním úkolem územního plánování je navrhnout optimální využití území tak, aby co nejlépe navazovalo na potřeby komunity lidí na daném území, na ekonomické a socioekonomické aktivity v dotčeném území a ochranu přírodního prostředí (Kubeš, Perlín 1999).

V úvodu do problematiky územního plánování je nutné zmínit existující platné legislativní ukotvení dokumentu. Územní plánování je v Česku upravováno a zpracováváno na základě stavebního zákona 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu. Tento právní předpis a na něj navazující vyhláška striktně upravují postup přípravy, projednávání a schvalování územního plánu. Zákon dále upravuje hlavní cíle a úkoly územního plánování, orgány a nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, postupy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí, podmínky pro výstavbu, rozvoj území a pro přípravu veřejné infrastruktury, evidenci územně plánovací činnosti a kvalifikační požadavky pro územně plánovací činnost. Existence platného právního předpisu je základním rozdílem mezi územním a strategickým plánem.

*Za základní definici lze považovat zákonem ustanovené tvrzení, že „územní plánování soustavně a kompletně řeší funkční využití území, stanoví zásady jeho organizace a věcně a časově koordinuje výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území. Územní plánování vytváří předpoklady k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních*

*hodnot v území, zejména se zřetelem na péči o životní prostředí a ochranu jeho hlavních složek – půdy, vody a ovzduší“ (Zákon č. 183/2006 Sb., § 1).*

Územní plánování je činností, která se snaží o pozitivní a dlouhodobý rozvoj určitého území. Rozhodnutí, která jsou uskutečněna a schválena v územně plánovací dokumentaci mohou vést k dlouhodobým změnám a následkům, které v mnohých případech lze jen těžko vrátit k původnímu stavu. Při tvorbě územních plánů je nezbytné nahlížet na dané území komplexně – tedy mít na paměti, že každé rozhodnutí neovlivní pouze dané území (obec), ale i může ovlivnit i širší okolí. Healey (2004) zdůrazňuje při procesu územního plánování význam regionální politiky a také spolupráci obcí v regionu.

### **2.5.1 Cíle a úkoly územního plánování**

Základními cílem, kterého se snaží územní plánování dosáhnout je podle Kubeše a Perlína (1999) optimální využití území. Optimální využití je podle autorů možné definovat ze tří hledisek: z hlediska uspokojení potřeb lidí, kterých se řešené území týká, dále z hlediska potřebné ochrany přírody a z hlediska ekonomických a investičních aktivit. Maier (1993) územní plánování popisuje jako účelnou a funkční organizaci aktivit v území, racionalizaci lidské činnosti a jejího prostorového rozmístění, do popředí klade harmonickou spolupráci činností člověka a přírodních procesů. Úkolem územního plánování je nejen územní a funkční rozvoj, ale také celkový udržitelný rozvoj vytyčeného území. Mezi další vybrané úkoly územního plánování patří:

- stanovit limity a bariéry využívání území, stanovit koncepci rozvoje území,
- regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů, pro výstavbu, lokalizaci a uspořádání staveb,
- stanovit limity využívání území s ohledem na charakter území a přírodní podmínky,
- stanovit podmínky pro rozvoj bydlení, určit podmínky umístění staveb, technické, architektonické a urbanistické zásady pro jejich realizaci,
- posoudit a zhodnotit technické důsledky staveb, navrhnout opatření podmiňující jejich využití,
- stanovit řešení důsledků možných náhlých socioekonomických změn, které mohou nastat,
- stanovit asanační, rekonstrukční a rekultivační procesy při zásahu do území.

(Upraveno podle zák. 183/2006 Sb.)

## 2.5.2 Nástroje územního plánování

Mezi primární nástroje územního plánování řadí Kubeš a Perlín (1999) územně plánovací podklady a územně plánovací dokumentace.

Územně plánovací podklady (ÚPP) jsou nezávazným a právně nevymáhatelným dokumentem. ÚPP prověřují některé funkční složky území, řeší problematické technické, urbanistické nebo architektonické otázky. Do skupiny ÚPP řadí Kubeš a Perlín (1999) územně analytické podklady či různé urbanistické studie.

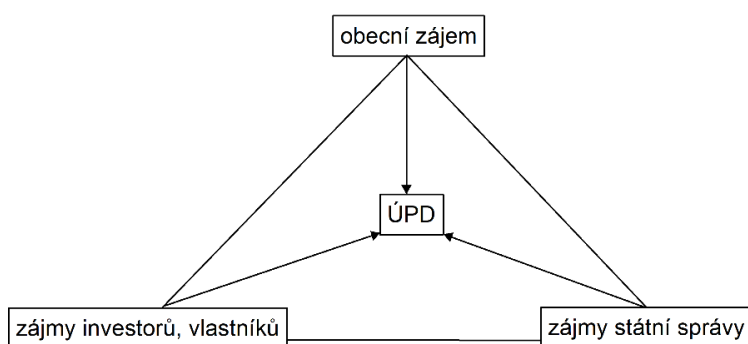
Územně plánovací dokumentace (ÚPD) je na rozdíl od ÚPP dokumentem závazného charakteru, který komplexně řeší územní rozvoj daného území. Jeho vznik je podmíněn spoluprací odborníků. Je projednáván s občany daného území a příslušnými orgány státní správy. Mezi hlavní dokumenty ÚPD patří územní plán a regulační plán.

Územní plán je nejčastějším dokumentem ÚPD. Stanovuje základní koncepci rozvoje území obce, řeší plošné vymezení a uspořádání ploch, koncepci veřejné infrastruktury a zastavěného území, také upřesňuje podmínky užívání území vzhledem k ochraně hodnot. Regulační plán na vytyčeném území podrobně upravuje podmínky využití ploch, pozemků za účelem, umístění a prostorového uspořádání staveb s ohledem na životní prostředí a jeho ochranu (Šilhánková 2007).

## 2.5.3 Účastníci územního plánování

Jedním ze specifických znaků územního plánování je velká diferenciací zájmových skupin, které jsou zapojeny do procesu přípravy územních plánů. Podle Kubeše a Perlína (1999) představuje územní plán vzájemnou „dohodu“ všech zúčastněných stran, které se zajímají o budoucí využití daného území. Jako účastníky této „dohody“ označují obyvatele řešeného území, majitele nemovitostí a firem, představitele dotčených orgánů státní správy a také potenciální budoucí investory v území (obr. 1).

Obrázek 1: Účastníci územního plánování



**Zdroj:** Perlín, Kubeš (1999)



Při procesu územního plánování jsou za nejdůležitější orgány považovány tři skupiny: zpracovatel, pořizovatel a schvalovatel (Kubeš, Perlín 1999). Pořizovatel rozhoduje o pořízení územně plánovací dokumentace, vybírá zpracovatele, se kterým konzultuje postupy a organizuje veškerá jednání. Roli pořizovatele vykonává orgán příslušné úrovně veřejné správy, jeho úkolem je hájit zájmy státu a kontrolovat dodržování zákonných norem. Na úrovni obce jsou pořizovatelským orgánem obce s rozšířenou působností. Zpracovatel je fyzická nebo právnická osoba, která se odborně zabývá územně plánovací činností, má k ní potřebná oprávnění a odporné zkoušky. Každý zpracovatel je autorizován Českou komorou architektů a nejčastěji se jedná o architekta či urbanistu, který spolupracuje s týmem dalších odborníků, např. demograf, ekolog, fyzický a sociální geograf, vodohospodář a další. Schvalovatel je orgán, který je ze zákona oprávněn k schvalování územně plánovací dokumentace, tedy zastupitelstvo obce nebo kraje (Havránková 2016).

Mimo výše uvedené orgány patří podle Kubeše a Perlína (1999) mezi účastníky procesu územního plánování další orgány státní správy (např. oddělení ochrany životního prostředí, ochrany krajiny, památkový ústav, správa silnic a další), dále pak správci technických a dopravních sítí (např. vodovody a kanalizace, drážní úřad) a v neposlední řadě také obyvatelé, vlastníci nemovitostí i podnikatelské subjekty v řešeném území.

Podrobnější a detailnější informace o problematice územního plánování, procesech jeho přípravy, zpracování a schvalování lze najít ve výše zmíněném zákoně 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu. Další informace nabízí také odborná literatura, např. Brožová (2013), Hlávková (2014) nebo Maule (2012). Důležitým zdrojem, který se zabývá touto problematikou, je odborný časopis Urbanismus a územní rozvoj, vydávaný Ústavem územního rozvoje v Brně.

## 2.6 Strategické plánování

Dalším klíčovým prvkem pro dosažení rozvoje dané obce či regionu je proces strategického plánování, který se zabývá především socioekonomickým rozvojem území. Berman (1998, s. 8) strategické plánování definuje jako „*systematický způsob, jak organizovat změny a vytvářet v celé společnosti široký konsensus na společné vizi pro lepší ekonomickou budoucnost. Jedná se o tvořivý proces, který určí kritické oblasti a nalezne shodu na důvěryhodných záměrech, cílech a strategiích, které, pokud budou naplněny, pomohou řešit situaci v těchto kritických oblastech. Strategické plánování je rovněž účinným nástrojem, jak spojit za společným cílem rozhodující představitele podniků a veřejné správy k vytvoření veřejně soukromého partnerství, které zlepší místní podnikatelské prostředí a konkurenceschopnost města.*“

Strategické plánování je nástrojem, který slouží k dlouhodobému plánování rozvoje. Snaží se najít soulad mezi cíli a potřebami veřejné správy a objektivně existujícími socioekonomickými možnostmi rozvoje území, např. demografie, ekonomika, kultura, ekologie. Hodnotí nejen současnou situaci vytyčeného území, ale také možné trendy budoucího vývoje, udává cíle rozvoje a zpracovává plány k jejich dosažení. Strategický plán tedy je možné chápat jako dohodu o využití současných zdrojů a hledání společného programu, který chceme uskutečnit (Perlín, Bičík 2006).

Strategický plán je dokumentem, jehož vypracování je vyvoláno podmínkami pro získání dotací a příspěvků Evropské unie na požadované projekty. Proces zpracování, následné plnění a evaluace však není na rozdíl od územního plánování nijak závazné a právně vymahatelné.

### **2.6.1 Hlavní rysy strategického plánování**

Strategické plány se často vyznačují velkou diferenciací v celkové terminologii, metodách zpracování a také obsahu, což je způsobeno především neexistencí jednotné zákonem stanovené podoby strategických dokumentů. Perlín a Bičík (2006) ve své práci stanovili a definovali důležitá kritéria, která jsou vhodná při tvorbě strategického plánu dodržet. Mezi tato kritéria řadí dlouhodobost, systematičnost, selektivnost, provázanost, soustavnost, otevřenost a reálnost.

Dlouhodobost je charakteristika, která popisuje časový rámec strategického plánu. Jedná se o dlouhodobý dokument, zpracováváný pro časový horizont nejčastěji 15 až 20 let. Systematičnost udává nutnost zahrnout do procesu strategického plánování všechna důležitá odvětví a obory, které mohou řešené území v budoucnu ovlivnit. Selektivnost je velmi významnou charakteristikou, zdůrazňující potřebu určit pouze prioritní cíle a problémy rozvoje daného území. Strategický plán se musí na tyto zvolené aspekty zaměřit a řešit je podrobněji. Provázanost zdůrazňuje potřebu nahlížet na řešení konkrétních cílů a jejich realizaci komplexně. Soustavnost klade důraz na neustálé a pravidelné plnění, úpravy a hodnocení strategického plánu. Tato charakteristika bývá často podceňována, je však velmi důležité, aby probíhaly pravidelné aktualizace strategické dokumentace. Otevřenost je možné chápat třemi způsoby. Zaprvé jako otevřenost vůči veřejnosti, tedy k připomínkám a úpravám. Dále jako otevřenost vůči novým skutečnostem, které nastanou, za třetí jako srozumitelnost, tedy použití jazyka a vhodně zvolených termínů. Reálnost bývá často problémem mnoha strategických dokumentů. Je důležité si zvolit dosažitelné cíle, jejichž možnost realizace je nutné hodnotit kriticky především z finančního a socioekonomického hlediska.

### **2.6.2 Metody zpracování strategického plánu**

Vzhledem ke skutečnosti, že postup zpracování, projednávání nebo schvalování strategického plánu není v Česku přímo ukotven v zákoně, je možné se setkat s mnoha formami jeho zpracování a procesu přípravy. Za základní modelové způsoby zpracování považují Perlín a Bičík (2006) metodu expertní a komunitní. Obě metody jsou v praxi různě kombinovány, aby byl strategický plán vypracován co nejúčelněji.

Expertní metoda je založena na práci skupiny expertů, kteří nepochází z daného území (obce). Snaží se o komplexní, objektivní zhodnocení a realizaci především řešitelných problémů a dosažitelných cílů. Slabou stránkou této metody může být nedostatečná znalost území a špatná spolupráce s místními aktéry.

Komunitní metoda spočívá v zapojení místní komunity zainteresovaných osob, kteří mají zájem účastnit se přípravy dokumentu. Tato aktivní skupina spolupracuje s expertem zvenčí. Nevýhodou této metody může být neobjektivita řešení problémů, často také nezájem místních obyvatel o zapojení do celého procesu.

### **2.6.3 Proces zpracování a schvalování strategického plánu**

Fáze procesu zpracování strategického plánu se opět liší u každého zpracovatele. V literatuře existuje mnoho možností, jak celkový proces strategického plánování rozdělit do navazujících kroků. Vozáb (1999) považuje za hlavní fáze strategického plánování fázi analytickou, strategickou, realizační, monitorovací a hodnotící. Perlín a Bičík (2006) naopak zdůrazňují, že strategický plán by měl obsahovat pět fází, a to: analýzu, syntézu, strategii, programy a monitoring.

Klíčovým prvkem procesu zpracovávání strategických dokumentů je zhodnocení dosavadního vývoje i stavu území a následná identifikace cílů a problémů, na které je nutné se zaměřit. Následujícím krokem je pak nalezení vhodné cesty k dosažení cílů a způsobu řešení problémů. Posledním neméně významným krokem celého procesu je formulace ukazatelů, kterými zhodnotit plnění cílů a pomocí nichž vytvořit podklad pro budoucí aktualizace a úpravy (Šilhánková 2007).

Projednávání a schvalování strategického plánu neupravuje žádný závazný právní předpis. Není stanoveno, jakým způsobem mají oba procesy probíhat, a proto se v praxi lze setkat se značnou diferenciací těchto postupů. Zadavatelem strategického projektu je vždy obec, zpracovatelem většinou zvolený tým odborníků či obyvatel. Schvalovatelem musí být pouze politický orgán obce, tedy zastupitelstvo. Je však problematické, jakým způsobem má proces

schvalování probíhat. Není jasně určeno, do jaké míry by se měl strategický plán projednávat, jak zapojit do jeho zpracování místní obyvatele a jak informovat veřejnost o celém procesu. Strategický plán často bývá pouze formálně projednán, chybí zapojení místních obyvatel a všeobecná informovanost o tvorbě strategie (Perlín, Bičík 2006).

## **2.7 Vazby mezi územním a strategickým plánem**

Územní a strategický plán jsou významnými dokumenty pro rozvoj území. Klíčovým krokem k úspěšnému plánování rozvoje území je provázanost obou dokumentů a jejich vzájemná spolupráce (Štěrbová, Šilhánková 2012). Mezi oběma plánovacími dokumenty by měl tedy jistě existovat vztah – jeden dokument by měl zohledňovat druhý. Při procesu plánování je nutné si však nejdříve uvědomit vzájemné rozdíly mezi dokumenty, které je třeba při jejich tvorbě respektovat (tab. 1).

Při přípravě a realizaci určitého projektu je důležité zvolit vhodnou plochu dle územního plánu, avšak zároveň je potřeba zamyslet se nad tím, do jaké míry projekt či cíl napomáhá dlouhodobému rozvoji vytyčeného území. V posledních letech se v odborné literatuře často setkáváme s otázkami, který plánovací dokument je důležitější či který by měl vzniknout dříve. Půček (2009) diskutuje, že v otázce důležitosti obou plánovacích dokumentů se v literatuře a veřejné správě názory značně liší. Z pohledu odborníků na územní plánování, architektů či urbanistů je upřednostňováno územní plánování. Naopak z pohledu regionalistů a sociálních geografů je kladen primární důraz na strategické plánování. Environmentalisté upřednostňují spíše územní plánování, což zdůvodňují tím, že územní plán zajišťuje větší jistotu v otázkách ochrany životního prostředí a strategický plán často bývá pouhou vizí, která nerespektuje limity území. Všechny zmíněné skupiny se však shodují, že by dokumenty měly spolupracovat a navazovat za účelem úspěšného udržitelného rozvoje území.

Sledujeme-li téma, který dokument by měl vzniknout dříve, opět je možné se setkat s velkým množstvím názorů, které se často značně odlišují. Mnoho odborníků, zabývajících se touto problematikou, např. Šilhánková (2007), Půček (2009), Hlávková (2014), ve svých pracích vyzdvihují, že by oba dokumenty měly vznikat v ideálním případě současně. V tomto případě je důležité si uvědomit, že obvykle již jeden plánovací dokument existuje a současné vypracovávání obou dokumentů je pouze ojedinělé. Územní plánování má v Česku tradici již několik desítek let, strategické plánování se do podvědomí dostalo o mnoho let později, až po vstupu Česka do Evropské unie (Ježek, Slach, Šilhánková 2015). Z rozdílné tradice dokumentů vyplývá, že je možné se setkat nejčastěji se situací, kdy obec disponuje již vypracovaným

územním plánem a strategický plán vzniká později. V těchto případech by měl tedy strategický plán respektovat jeho obsah a limity území. Mnoho obcí v Česku, které již mají vypracovaný územní plán z dřívějších let, zadává zpracování nových a modernějších dokumentů. V takovém případě pak přichází v úvahu možnost jeho vzniku současně se strategickým plánem.

Šilhánková (2007) navrhla čtyři základní teoretické modely vztahů mezi územním a strategickým plánem:

- strategický a územní plán vůči sobě nemají vazbu;
- strategický plán předchází zpracování územního plánu;
- strategický plán následuje po zpracování územního plánu;
- strategický a územní plán jsou zpracovávány současně a jejich jednotlivé kroky se vzájemně prolínají.

V běžné praxi se v Česku nejčastěji setkáváme s případem, kdy na sebe strategický a územní plán vůbec nenavazují. Tato situace je řadou autorů vyhodnocována jako nejhorší varianta, za jejíž příčinu považují především velmi špatnou informovanost obcí a jejich představitelů, ale také chybějící jednotná pravidla a právní rámec strategického plánování.

V případě, kdy je strategický plán zpracováván jako první bývá považován pouze za plán obecných vizí a těžko realizovaných cílů. Nezřídka je možné se setkat s případem, kdy strategický plán klade na území nespílitelné požadavky. Situace, kdy územní plán předchází strategickému je v Česku poměrně obvyklá. Strategický plán se v tomto případě soustřeďuje na konkrétní problémy a dílčí cíle, často však chybí dlouhodobější perspektiva pro jejich plnění.

Jak již bylo zmíněno výše, ideálním případem v procesu plánování je současný vznik a prolínání strategického i územního plánu. Bohužel, tento případ je stále považován za výjimečný. Perlín a Bičík (2006) však zdůrazňují, že není důležité, který dokument byl zpracován jako první, ale to, zda mezi oběma dokumenty panuje celková harmonie a spolupráce.

Tabulka 1: Rozdíly mezi územním a strategickým plánem

Oblast	Územní plán	Strategický plán
<b>Legislativa</b>	zákon č. 183/2006 Sb.	nepřímo
<b>Zaměření</b>	využití plochy	socioekonomický rozvoj
<b>Charakter</b>	regulační	iniciační
<b>Řešené území</b>	obec a kraj	sídlo, obec a mikroregion
<b>Časové horizonty</b>	do 15 let	10-15 let
<b>Postup zpracování</b>	definovaný vyhláškou	volný
<b>Projednávání</b>	jasná a závazná pravidla	nespecifikováno
<b>Schvalování</b>	obecní zastupitelstvo	obecní zastupitelstvo
<b>Vyhlášení</b>	vyhláškou obce, kraje	nevyhlašuje se
<b>Závaznost</b>	závazný	nezávazný, orientační
<b>Rychlost zpracování</b>	2-3 roky	1-2 roky
<b>Změny, aktualizace</b>	předepsaný procedurální postup	průběžně bez procedurálního postupu

**Zdroj:** Perlín, Bičík 2006

### 3 Hypotézy

Klíčovým krokem v rozvoji obce je správně zvolené užití rozvojových nástrojů a jejich celková provázanost. Při výběru vhodných způsobů, jakým rozvoje dosáhnout, je nutné mít na paměti zejména schopnost využít daný zvolený nástroj a také potenciální dopady, které s jeho použitím souvisí. Pro každé území jsou vhodné jiné podoby nástrojů a je potřebné snažit se dosáhnout jejich optimální kombinace a vytvoření komplexních podmínek, pro jejich úspěšné fungování a realizaci.

Hlavními rozvojovými nástroji, vytvářející rámec pro uplatnění a plánování kroků dalších skupin nástrojů, jsou zmíněné koncepční dokumenty – tedy strategický a územní plán obce. Oba dokumenty k rozvoji daného území přistupují z jiných perspektiv, u každého dokumentu lze najít silné a slabé stránky i jistá omezení a limity. Právě dvoukolejnost a oddělenost procesů plánování však může v mnoha případech způsobit neefektivní realizaci konkrétních činností.

Důležitým předpokladem pro plánování je symbióza a spolupráce mezi strategickým a územním plánem. Spolupráce mezi oběma plánovacími dokumenty je však obtížná zejména z důvodu toho, že u obce je často jeden z dokumentů již vypracován. Ideálním případem je současné zpracování strategického i územního plánu, avšak tento případ je v Česku velmi ojedinělý. Právě rozdíly v období vypracování dokumentů jsou podnětem pro vznik prvního předpokladu této práce. První hypotéza, kterou bych se chtěla ve své práci zabývat zní: **pokud jeden plánovací dokument již v obci existuje a byl tedy vytvořen dříve, druhý dokument na něj bude obsahově navazovat.**

Problémem často odlišného přístupu k oběma dokumentům je skutečnost, že zatímco územní plán je pevně zakotven v legislativě, strategickému plánu právní předpis chybí. Tento právně neurčitý charakter tvorby a schvalování strategického dokumentu umožňuje často velmi různorodé přístupy jednotlivých představitelů veřejné správy k jeho vypracovávání. Právě z rozdílu legislativního pojetí obou plánovacích dokumentů je stanovena další hypotéza, se kterou budu v práci pracovat: **pokud se při vypracovávání či v obsahu dokumentů objevují rozpory a odlišnosti, vyplývají převážně z rozdílného legislativního ukotvení (v případě strategického plánu z neexistence právního předpisu).** Nevymahatelnost a nezávaznost strategického plánu způsobuje často vnímání územního plánu jako nadřazeného dokumentu rozvoje. Avšak z hlediska úspěšného plánování je důležité, aby oba dokumenty byly vnímány na stejné úrovni, a to nejen představiteli veřejné správy, ale i samotnými obyvateli obcí.

## 4 Metodika

V bakalářské práci je analyzován vztah mezi územním a strategickým plánem na konkrétní případové studii třech vybraných měst.

Při výběru obcí byl kladen důraz především na existenci obou plánovacích dokumentů, tedy strategického i územního plánu. Dalším kritériem byla velikost města. Pro snadnější analýzu byla zvolena středně velká města, která jsou dlouhodobě ekonomicky stabilní a nepotýkají se se zásadními strukturálními problémy. Pro výběr byla upřednostněna města, která jsou ve svých cílech zaměřena na rozvoj cestovního ruchu a ochranu kulturního i přírodního bohatství. Předvybráno bylo přibližně deset obcí ze zvoleného regionu jižních Čech, které vyhovovaly zadaným kritériím. Z daného předvýběru byla nakonec vybrána tři města, která nejlépe splňovala zadané podmínky (viz kapitola 4.1).

Pro výběr analyzovaných dokumentů bylo jasnou podmínkou, aby se oba dokumenty zabývaly dlouhodobým rozvojem území obce, z hlediska rozvoje funkčního a socioekonomického. Zadanému kritériu nejvíce odpovídaly strategický a územní plán obce. Dokumenty obcí byly získány z oficiálních internetových stránek vybraných měst, kde jsou volně k dispozici pro širokou veřejnost.

Dále na základě plánovacích dokumentů vybraných měst, byla provedena analýza a následná komparace dokumentů. Předmětem textové analýzy bylo věcné porovnání obsahu a cílů v obou dokumentech, dále také proces tvorby i schvalování a časový rámec dokumentů.

Prvním bodem, kterým se analýza obou dokumentů zabývala je samotný proces **tvorby, zpracování a schvalování** plánovacích dokumentů. Analýza byla zaměřena na hodnocení zpracovatele i schvalovatele obou dokumentů, dále na metody, pomocí kterých byly dokumenty zpracovány a také na proces projednávání dokumentů. Předmětem porovnání bylo také zapojení veřejnosti do příprav plánovacích dokumentů. V případě schvalovatele byla analyzována zastupitelstva města a politické změny, které ve městě proběhly a zda mohly tyto změny v komunální politice ovlivnit podobu obou dokumentů.

Druhou analyzovanou charakteristikou bylo sledování **cílů** a celkové koncepce měst ve strategickém a územním plánu. Předmětem analýzy zde bylo především zobrazení cílů v dokumentech, jejich shody, odlišnosti a dodržování. V neposlední řadě se analýza zaměřila na aktivity a činnosti, kterými byly tyto cíle podporovány.

Dalším důležitým sledovaným bodem v analýze dokumentů byl celkový **věcný obsah** strategického a územního plánu. Oba dokumenty byly zaměřeny na stejná města, i přes to lze v jejich obsahu najít odlišné oblasti, kterým se věnovaly. Pomocí analýzy dokumentů bylo



zjištěno, jak na sebe oba dokumenty reagují při realizaci konkrétních aktivit, jaká řešení jsou navrhována a zda je mezi nimi shoda či nikoliv.

Čtvrtou analyzovanou charakteristikou byl **časový rámec**. Předmětem komparace bylo období, na které byl strategický a územní plán zpracován. V případě územního plánu je časový horizont pevně daný zákonem, avšak u strategického plánu se časový horizont často značně odlišuje. Dále se analýza v tomto bodě zaměřila na stáří obou dokumentů a také na jejich návaznost na případnou předchozí dokumentaci či další dokumenty týkající se územního rozvoje.

Důležitým předmětem analýzy dokumentů byla **časová souslednost**. Analýza byla postavena na předpokladu, že dokument, který vznikl později bude navazovat na první vytvořený dokument. Pokud oba dokumenty vznikaly současně, bylo předpokládáno jejich vzájemné věcné propojení.

Hodnocení plánovacích dokumentů bylo provedeno pomocí verbální analýzy textů, hlavně analytických a návrhových částí dokumentů. Klíčovým předmětem bylo věcné propojení v zaměření obou dokumentů. Analýza byla provedena jednotlivě u každého z vybraných měst podle výše určených bodů. Výsledky analýzy byly následně shrnuty a doplněny tabulkou, zachycující základní rozdíly a shody mezi dokumenty vybraného města. Do tabulky byly zaneseny tyto hlavní body: **cíle měst, navrhovaná řešení, zapojení veřejnosti do tvorby dokumentů, časový horizont** a zda se jedná o **realizační dokument**.

## 4.1 Vybraná města

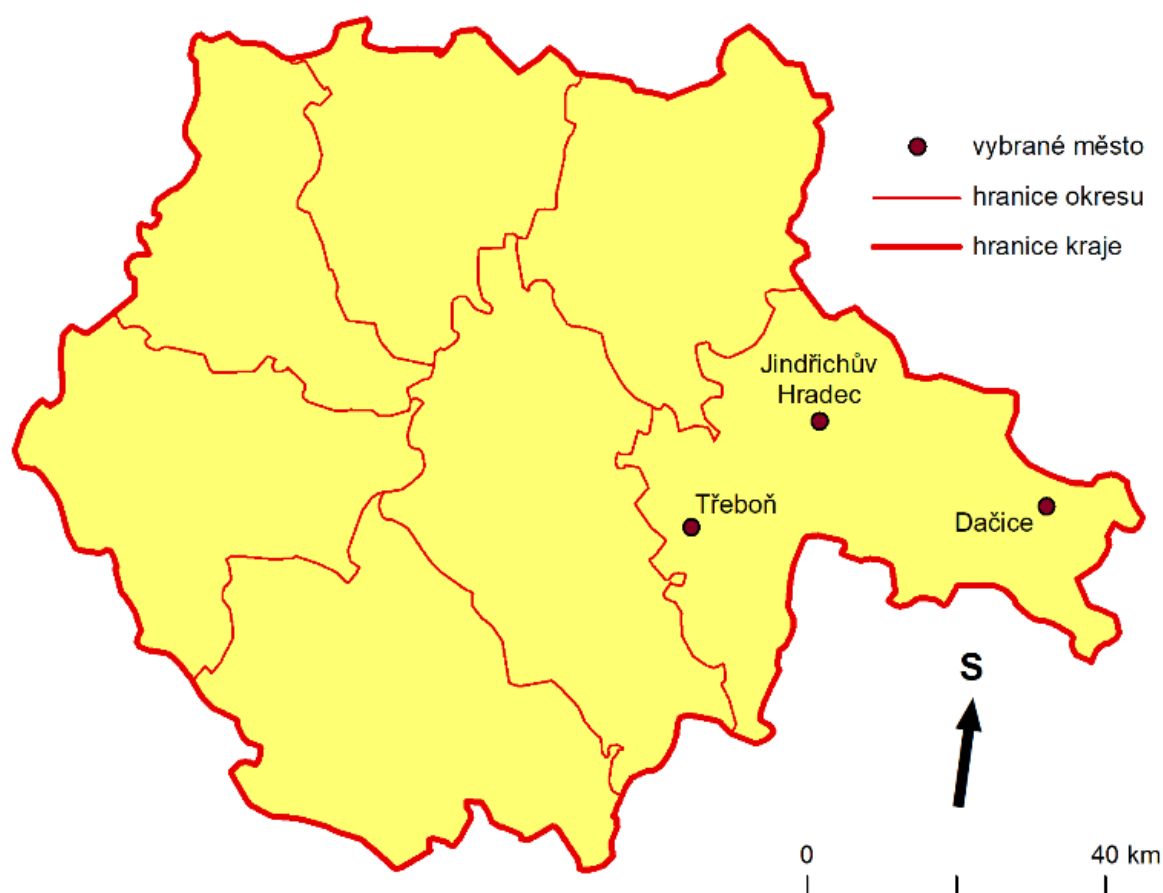
Pro výběr analyzovaných měst byl stanoven region Jihočeského kraje, konkrétně okres Jindřichův Hradec. Tato oblast byla zvolena převážně díky zaměření na rozvoj cestovního ruchu a rozvoj kvalitního životního prostředí. K volbě této oblasti přispěla také osobní znalost území, okolí i samotných obcí, která může být v tomto případě velkou výhodou. Z předvýběru přibližně deseti obcí, které vyhovovaly zadaným výše zmíněným kritériím byla vybrána tři města, a to: Třeboň, Jindřichův Hradec, Dačice.

Všechna zvolená města leží v jindřichohradeckém okrese, v blízkosti rakouských hranic (obr. 2). Z hlediska velikosti se jedná o středně velká města, s počtem obyvatel do 25 tisíc. Všechna tři města jsou obcemi s rozšířenou působností a pověřenými obcemi. Vybraná města jsou ekonomicky stabilní přirozená centra, která se snaží rozvíjet zejména v oblasti cestovního ruchu a zároveň zachovávat své kulturní, historické i přírodní bohatství. Zvolená města se nachází v těsném okolí významných přírodních rezervací a jsou vyhledávanými cíli převážně

letní turistiky. Žádné ze tří měst se nepotýká s vážnými ekonomickými, sociálními nebo strukturálními problémy, jedná se o dlouhodobě stabilizovaná města.

V kapitolách 5.1, 6.1 a 7.1 byla tři vybraná města stručně charakterizována z hlediska socioekonomického i fyzickogeografického. Toto úvodní představení měst a znalost jejich nejdůležitějších charakteristik je velmi důležité pro následné propojení s poznatky z analýzy plánovacích dokumentů.

*Obrázek 2: Jihočeský kraj – vybraná města*



**Zdroj:** vlastní zpracování, ArcČR 500

## 5 Třeboň

### 5.1 Charakteristika města

Město Třeboň leží v Jihočeském kraji, přibližně 20 km od krajského města České Budějovice. Je rozděleno na 8 místních částí, žije zde přibližně 8 400 obyvatel (Český statistický úřad 2017).

V okolí města zcela převažuje rovinatá a nížinatá krajina, která je protkána jedinečnou rybníční soustavou. V samém centru města se nachází rybník Svět, několik kilometrů severněji pak největší český rybník Rožmberk. Díky vybudované důmyslné síti rybníků je Třeboň považována za centrum rybníkářství. Bezprostřední okolí města obklopují lužní lesy, mokrá luka a významná rašeliniště, díky nimž se ve městě rozvinula tradice lázeňství. Mokřadní plochy v okolí města slouží jako stanoviště migrujících ptáků a jsou chráněny Ramsarskou úmlouvou<sup>2</sup> a také sítí NATURA 2000<sup>3</sup>. Třeboňsko je Chráněnou krajinnou oblastí (CHKO), vyznačující se velkou pestrostí biotopů, fauny i flóry a patří k jedinečným oblastem Česka. Třeboňsko bylo také vyhlášeno jednou ze šesti českých biosférických rezervací programu Člověk a biosféra UNESCO. Ochrana přírodního prostředí a geologického bohatství v oblasti Třeboňska značně ovlivňuje celkový vývoj města a tvoří nezanedbatelnou součást celkové koncepce rozvoje města (Oficiální stránky města Třeboň 2018).

Třeboň vyniká nejen díky přírodním krásám, ale také díky zachovalému historickému jádru a kulturním památkám. Centrum Třeboně je součástí městské památkové rezervace, ve městě se vyskytuje mnoho dalších turisticky navštěvovaných pamětihodností. V Třeboni se nachází dva vyhledávané lázeňské komplexy – Bertiny lázně a lázně Aurora, které využívají slatinné zásoby v okolí města (Oficiální stránky města Třeboň 2018). Díky rovinatému profilu města a okolí se Třeboň stala oblíbeným střediskem cykloturistiky a zejména v letních měsících je velmi atraktivní destinací pro české i zahraniční návštěvníky. Právě cykloturistika, lázeňství a cestovní ruch tvoří značnou část příjmů pro město a jeho obyvatele.

V rámci zaměstnanosti obyvatel převládá sektor služeb, zejména pak vyniká oblast pohostinství a gastronomie, dále také lázeňství a pivovarnictví. Neméně důležitým odvětvím je také rybníkářství a rybářství.

---

<sup>2</sup> Ramsarská úmluva – slouží k ochraně mokřadů, které jsou mezinárodně významné pro ochranu ptactva (Ministerstvo životního prostředí 2018)

<sup>3</sup> NATURA 2000 - soustava chráněných území, kterou společně vytvářejí členské státy EU, slouží k ochraně nejvzácnějších a nejvíce ohrožených druhů živočichů, rostlin a nejvzácnějších přírodních stanovišť (AOPK 2018)

Třeboň díky své výhodné poloze mezi Českými Budějovicemi a Jindřichovým Hradcem disponuje poměrně dobrou dopravní dostupností do regionálních center a dobrou dopravní obslužností. V rámci regionu jsou patrné úzké vazby právě na tyto dvě města, převážně z hlediska dojížděky do zaměstnání či škol. V současné době je pro Třeboň stěžejní silniční a železniční doprava, v rámci města a místních částí pak doprava cyklistická.

Unikátní krajina, výhodná geografická poloha a turistická atraktivita města přispívají k významnému postavení Třeboně, a to nejen v okresním, krajském, ale také celorepublikovém měřítku. Třeboň je významným centrem cykloturistiky, lázeňství, ochrany přírody a rybníkářství. Je důležité si uvědomit, že právě to jsou směry, kterými by se měl ubírat další rozvoj města a také směry, které by měly být obsaženy a respektovány v plánovacích dokumentech.

## **5.2 Vztah mezi územním a strategickým plánem**

Město Třeboň má platný územní plán od července roku 2012, strategický plán Třeboně je platný od listopadu roku 2008. Oba dokumenty jsou volně přístupné veřejnosti na oficiálních internetových stránkách města [www.mesto-trebon.cz](http://www.mesto-trebon.cz). Územní plán města je dostupný také na Geoportálu Jihočeského kraje [www.geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz](http://www.geoportal.kraj-jihocesky.gov.cz) v mapové aplikaci.

### **Proces tvorby, zpracování a schvalování**

Strategický plán města Třeboň byl vypracováván od března roku 2008, celkem tedy jeho příprava trvala přibližně devět měsíců. Koordinaci příprav a zpracování celého dokumentu měla na starost firma KP projekt s. r. o. z Českých Budějovic, která byla vybrána na základě řádného výběrového řízení. Společnost KP projekt působí v oblasti v oblasti grantového poradenství a strategického plánování již více než 15 let, strategický plán města Třeboň je jedním z mnoha vypracovaných strategií rozvoje, které firma zpracovávala. Mimo Třeboň lze zmínit další jihočeská města, např. Tábor, Dačice, Týn nad Vltavou. Zajímavým faktem je skutečnost, že stejná společnost zpracovávala také Program rozvoje Jihočeského kraje. Firma KP projekt se představuje jako tým zkušených odborníků, kteří se dlouhodobě zabývají plánováním strategií pro celý Jihočeský kraj, tato skutečnost může pozitivně ovlivnit celkové vnímání širších souvislostí a vztahů mezi obcemi. Společnost KP projekt na zpracování strategického plánu spolupracovala s místními podnikatelskými subjekty, neziskovými organizacemi a veřejností. Na zpracování a formování obsahu se podílely celkem čtyři pracovní skupiny, zaměřené na různé cíle z následujících oblastí: doprava a životní prostředí, podnikání a zaměstnanost,

občanská vybavenost a volný čas, cestovní ruch, kultura a lázeňství. Při zpracování strategie města Třeboň tedy byly kombinovány metody expertní a komunitní. Občané Třeboně mohli své názory a návrhy vyjádřit prostřednictvím dotazníků, které obdržely všechny domácnosti ve městě. Další možností vyjádření připomínek bylo veřejné projednávání strategického plánu, relevantní připomínky byly poté zpracovány. Strategický plán Třeboně byl schválen místním zastupitelstvem na řádném zasedání, v čele s tehdejší starostou PaedR. Janem Vánou.

Tvorba současného územního plánu začala v roce 2009, město Třeboň se připojilo k výzvě Ministerstva pro místní rozvoj ČR a zažádalo o dotaci z Integrovaného Operačního Programu EU *Podpora tvorby a aktualizace územních plánů obcí s ohledem na udržitelný rozvoj území*. Zpracovatelem územního plánu Třeboně byla pražská firma Ivan Plicka Studio, která zvítězila ve výběrovém řízení. Tato firma se zabývá především architektonickými a projektovými pracemi ve Středočeském kraji a Praze, výjimečně pak v dalších městech Česka, např. Humpolec. Majitelem firmy je Ing. arch. Ivan Plicka, je zároveň předsedou České komory architektů a pedagogem na Fakultě architektury ČVUT. Výběr právě pražské firmy je poměrně zajímavý, především z důvodu možné nedostatečné znalosti města a regionu, která se může negativně odrazit na plánovací dokumentaci. Avšak vzhledem ke zkušenostem firmy je pravděpodobné, že tato skutečnost nijak neovlivnila kvalitu dokumentu. Společnost vypracovala koncept územního plánu, který byl veřejně projednáván. Občané Třeboně mohli své připomínky vznést právě na veřejném projednávání, ale také prostřednictvím formulářů na internetových stránkách města. Konečnou verzi územního plánu schválilo zastupitelstvo města, v čele s tehdejší starostou Ing. Jiřím Houdkem. Je důležité zmínit, že v roce 2010 při komunálních volbách proběhly v treboňském zastupitelstvu politické změny a schvalování územního plánu mělo na starost zastupitelstvo v jiném složení než zastupitelstvo, které v roce 2009 schválilo jeho vypracování.

V procesu přípravy a schvalování se plánovací dokumenty města Třeboň v několika bodech značně odlišují. Hlavním rozdílem je samotný zpracovatel dokumentů. Zatímco u strategického plánu to byla jihočeská firma, územní plán zpracovávalo pražské studio. Jak již bylo zmíněno výše, z geografického pohledu zpracování zásadního dokumentu obce firmou, pocházející z jiné oblasti Česka s sebou může přinášet riziko nedostatečné znalosti souvislostí v daném území. Naopak pozitivní na této skutečnosti může být objektivita a nezájatost pražské společnosti. Dalším bodem, ve kterém lze zřetelně upozorovat rozdíly je délka celého procesu zpracování a schvalování obou dokumentů. Zatímco strategický plán Třeboně byl zpracováván pouze několik měsíců, územní plán po několik let. Rozdíly v délce přípravy plynou nejen ze složitějších analýz územního plánu, ale také je lze z části přisuzovat politickým změnám v obci

a složitějšímu legislativnímu procesu vyřešení případných připomínek, stanovisek a námitek k územnímu plánu.

Mezi zadáním nového územního plánu města Třeboň a jeho schválením proběhly v roce 2010 komunální volby. Zadání a konečné znění územního plánu tedy bylo schvalováno jiným zastupitelstvem, změnilo se také vedení města. Stejně tak strategický plán Třeboně schvalovalo jiné zastupitelstvo než územní plán. Z výsledků komunálních voleb v letech 2006 a 2010 na serveru [www.volby.cz](http://www.volby.cz) vyplývá, že v roce 2010 se při komunálních volbách v Třeboni vyměnilo 7 z 25 zastupitelů, tedy přibližně třetina. Změny proběhly také v zastoupení politických stran v treboňském zastupitelstvu, v roce 2006 měla nejvíce zastupitelů Občanská demokratická strana (ODS), v roce 2010 pak strana Křesťanských demokratů (KDU-ČSL) (tab. 2). Změnou prošlo také politické složení rady města. Zatímco v období 2006 až 2010 byla rada města složena z koalice ODS a ČSSD, v období 2010 až 2014 se rada skládala z koalice stran ČSSD, KDU-ČSL, Občané.cz a Strany zelených (SZ). Možné další rozdíly v plánovací dokumentaci mohou být způsobeny právě změnami v komunální politice, odlišnými politickými názory a novými osobnostmi v zastupitelstvu.

*Tabulka 2: Změny v počtu mandátů politických stran v zastupitelstvu Třeboně*

2006–2010		2010–2014	
Politická strana	Počet mandátů	Politická strana	Počet mandátů
ČSSD	4	ČSSD	4
KSČM	2	KSČM	1
Volba pro město	1	TOP 09	1
NEZÁVISLÍ	2	-	-
ODS	8	ODS	7
SZ	2	SZ	2
Hnutí za harm. rozvoj obcí a měst	1	OBČANÉ.CZ	3
KDU-ČSL	5	KDU-ČSL	8

**Zdroj:** vlastní zpracování, [volby.cz](http://volby.cz)

Společným a důležitým znakem při tvorbě plánovacích dokumentů v Třeboni bylo zapojení místních občanů a aktérů. V případě strategického plánu bylo zapojení veřejnosti větší, možná díky jeho srozumitelnějšímu obsahu a snadnějšímu pochopení. Územní plán je dokumentem, který vyžaduje určitou odbornější znalost v oboru a také jeho zpracování je díky existujícímu zákonu formálnější a méně srozumitelné.

### **Cíle a vize města**

Strategický plán Třeboně již v úvodu jasně definuje prioritní cílové oblasti rozvoje města v návaznosti na činnost výše zmíněných pracovních skupin. Pomocí SWOT<sup>4</sup> analýzy města jsou vytvořeny 3 pilíře, na kterých je postavena budoucí vize Třeboně. Tato vize má podle strategického plánu představovat reálně dosažitelnou a žádoucí budoucí podobu města. Cíle pro strategii města jsou: hospodářské a společenské centrum Třeboňska, malebné město „Vančurovského typu“ a oblíbené lázeňské město jako atraktivní turistická destinace. Prvním cílem je úsilí o udržení postavení města jako přirozeného centra regionu, tedy nabídnout nejen obyvatelům samotného města, ale také širšímu okolí dostatečné množství služeb a pracovních nabídek. S tím úzce souvisí také nutnost rozvíjet a zlepšovat infrastrukturu ve městě. Druhým cílem je udržení malebnosti a tváře města „Vančurovského typu“. Toto slovní spojení strategický plán vysvětluje jako město, kde žijí spokojení občané, kteří cítí sounáležitost k městu a k jeho tradicím, také se aktivně zapojují do chodu města a jeho aktivit. Velká pozornost je věnována také environmentálním tématům a ochraně přírodního prostředí, která je vzhledem k rázu krajiny Třeboňska velkou prioritou. Posledním cílem je Třeboň jako oblíbené lázeňské město a turistická destinace. Právě rozvoj lázeňství a cestovního ruchu do Třeboně láká nejvíce návštěvníků, ale také investorů a finančního kapitálu. Bezpochyby se tedy jedná o dvě velmi důležitá odvětví a strategický plán se zaměřuje především na jejich systematické zlepšování jak z hlediska kvality nabídky, tak z hlediska kvality infrastruktury, rozvoje lidských zdrojů a celkové prezentaci a propagaci města.

Územní plán Třeboně má za úkol řešit převážně funkční využití plochy města. Cíl třeboňského územního plánu následuje základní urbanistické koncepce, vycházející z nadřazené dokumentace Jihočeského kraje a navazuje na širší regionální vztahy a mikroregionální strategie (Jindřichohradecko, Třeboňsko-Novohradecko). Cíle územního plánu města vychází z potřeby důsledné obnovy a udržování kvality původní, historické

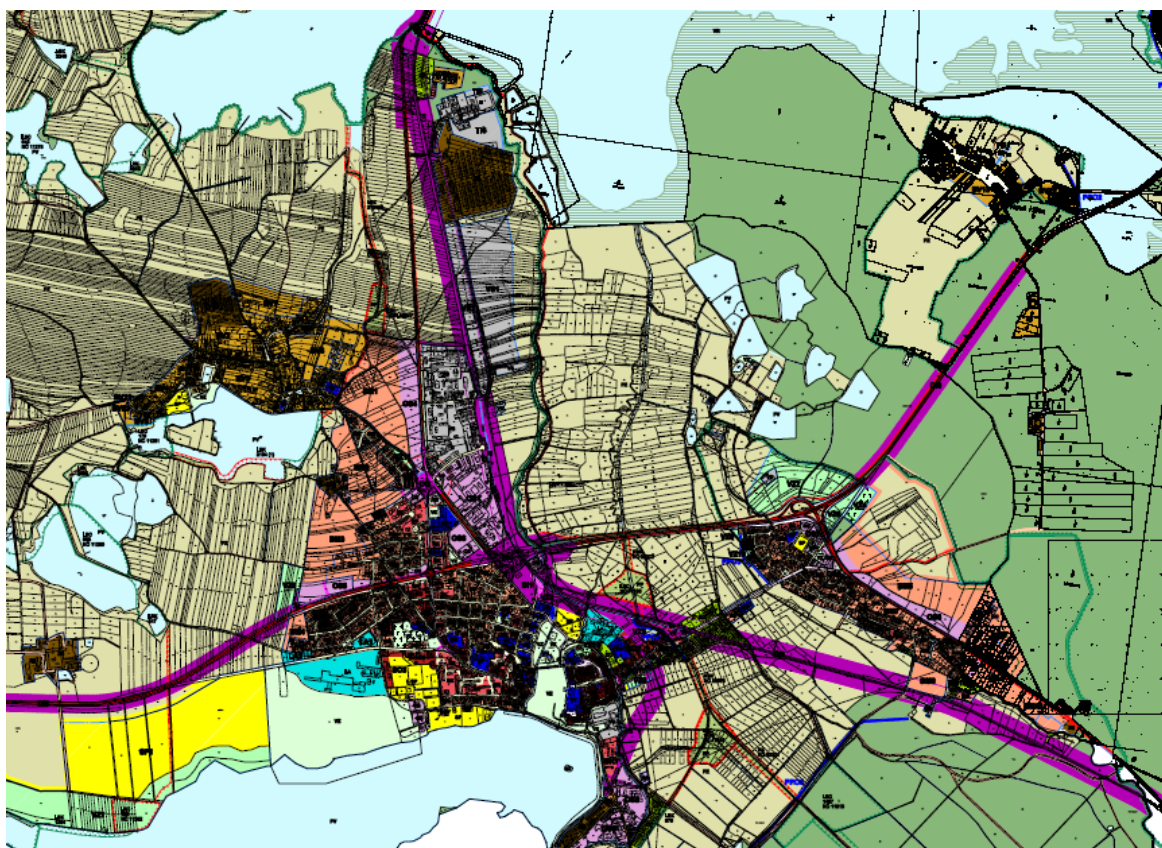
---

<sup>4</sup> SWOT – je zkratka pro vnitřní silné a slabé stránky organizace a příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí organizace (Wikipedia 2018)

urbanistické struktury jednotlivých sídel a také jedinečného charakteru krajiny v okolí. Mezi hlavní cíle si územní plán klade nezahušťování již zastavěného území v oblasti centra města a pouze logické doplnění stávající zástavby novými rozvojovými lokalitami, především na okrajích města podél hlavních komunikací ve směru na České Budějovice, Jindřichův Hradec a České Velenice. Dalším cílem územního plánu je omezení těžby štěrkopísků, útlum těžby rašeliny a zamezení využívání fotovoltaických nebo větrných elektráren. Územní plán Třeboně zdůrazňuje nutnost ochrany města před tlakem cestovního ruchu a důležitost vymezení cykloturistických a turistických tras v okolí v rámci zachování prostupnosti CHKO Třeboňsko. Zároveň si však územní plán klade za cíl vytvoření předpokladů k celoroční prosperitě města a prodloužení turistické sezóny. Neméně důležitým cílem je zkvalitnění dopravní infrastruktury nebo využití potenciálu rybníků v okolí města.

*Obrázek 3: Výřez z hlavního výkresu ÚP Třeboň*

pozn. světle červenou barvou jsou vykresleny plochy pro rozvoj bydlení



**Zdroj:** Hlavní výkres územního plánu města Třeboň

Cíle města Třeboň se v plánovacích dokumentech propojují téměř ve všech důležitých oblastech. Oba dokumenty reagují na důležitost ochrany přírodní krajiny a zachování krajinného rázu. Propojení je patrné také v oblastech cestovního ruchu a lázeňství, strategický



i územní plán Třeboně se shodují na nutnosti podpory těchto odvětví v rámci dalšího rozvoje města. Významnou roli v obou dokumentech hraje cykloturistika, a to nejen z pohledu cestovního ruchu, ale také jako oblíbený prostředek dopravy místních obyvatel. Plánovací dokumenty na sebe navazují i v otázce řešení infrastruktury města, kterou považují za stěžejní pro udržování vztahů s okolními obcemi. Shodují se také na nutnosti zajištění kvalitní dopravy pro treboňské obyvatele i podnikatele. Návaznost je možné zpozorovat také v oblasti řešení rozvoje bydlení, kde oba plány upřednostňují rozvoj okrajových částí před zahušťováním centra města, zejména v místních částech Brilice a Holičky (obr. 3).

V několika bodech se cíle územního a strategického plánu mírně rozcházejí. Strategický plán si klade za cíl preferovat dopravu v Třeboni především skrze nemotorové formy a celkově dopravu ve městě zklidňovat, zatímco územní plán klade do popředí rozvoj dopravy silniční. Další rozpory jsou patrné v oblasti těžby. Územní plán si klade za cíl útlum těžby rašeliny, avšak zároveň podporuje rozvoj lázeňství ve městě. Lázně Berta i Aurora však čerpají z ložisek rašeliny v okolí, s útlumem její těžby mohou nastat problémy s nedostatečnými zásobami. Chybí jasný cíl, jak pro lázně rašelinu získat jinými způsoby než doposud. V územním plánu také chybí přímá návaznost na zlepšení spokojenosti a sounáležitosti občanů k městu, avšak toto je pochopitelné z hlediska toho, že územní plán řeší především funkční využití ploch Třeboně.

Třeboň je vyhledávaným centrem především během letní sezóny. V obou plánovacích dokumentech chybí jasný cíl, jakým způsobem město rozvíjet i po zbytek roku a zvýšit jeho návštěvnost i mimo letní měsíce.

### **Obsah dokumentů**

Strategický plán Třeboně je rozdělen na tři části – socioekonomickou analýzu, návrhovou část a časový harmonogram. Podle prioritních rozvojových os je návrhová část dělena do 5 oblastí, pro tyto rozvojové oblasti jsou dále vytvořena specifická opatření, která jsou doplněna navrhovanými konkrétními aktivitami. Aby byla zjištěna provázanost obsahu i celkové koncepce strategického a územního plánu Třeboně, analýza bude zaměřena na uvedené rozvojové oblasti, které jsou porovnány s návrhy v územním plánu.

První oblastí, které se věnuje strategický plán Třeboně je vytvoření kvalitního a pestrého života v bezpečných podmínkách dobře spravovaného a vedeného města. V této oblasti se strategický plán zabývá zejména trávením volného času obyvatel, zejména pak mládeže. Dalším bodem této oblasti je zajištění sociálních služeb, kde strategický plán navrhuje např. rozšířit bezbariérové zóny města, zajistit prevenci kriminality pomocí přednášek či posílit

policejní hlídky ve městě. Tato oblast se nadále zabývá kvalitním bydlením občanů, kde plán prosazuje např. zachování veřejné zeleně při nové výstavbě. Územní plán na celou tuto oblast reaguje poměrně dobře. V otázce trávení volného času obyvatel navrhuje výstavbu zimního kluziště, dále také golfového hřiště. Další zázemí pro mládež však chybí, přednost dostávají rekreační plochy pro rozvoj cestovního ruchu. V rámci plánování nových sídelních ploch v Třeboni jsou vymezena území pro městskou zeleň, zatímco veškerá stávající sídelní zeleň je územním plánem zachovávána a ctěna. Veřejná zeleň je v Třeboni velmi významná z hlediska zachování krajinné hodnoty, oba plánovací dokumenty tento fakt podporují.

Další oblastí strategického plánu je zklidňování dopravy ve městě. Významným bodem je zejména rozvoj cyklistické dopravy. Strategický plán navrhuje několik nových cyklostezek, které by měly sloužit nejen turistům, ale také místním (cyklostezka směr Břilice, Majdalena). Dalším důležitým bodem je řešení nedostatečných parkovacích míst a urychlení výstavby obchvatu na východ od města, který by zásadně ulevil dopravní situaci v centru. Územní plán se dopravní situací Třeboně zabývá výrazně podrobněji než strategický. Oba dokumenty se shodují v návrzích nových cyklistických tras, územní plán navrhuje větší množství než strategický, a to nejen cyklostezky v centru města, ale i širším okolí, např. Rožmberk, Mláka, Branná (příloha 1). Územní plán rovněž řeší dosavadní problémy s parkováním, zejména v oblasti Masarykova náměstí. Vymezuje nová parkovací místa, avšak i tento počet se zdá být nedostačující vzhledem k vytížení města v turistické sezóně. Územní i strategický plán zdůrazňují nutnost realizace výstavby obchvatu silnice II/154. Oba dokumenty se shodují, že doprava na této komunikaci je pro vnitřní část města velkou zátěží (hluk, emise) a zvýšeným zdrojem nebezpečí pro pěší i cyklisty.

Třetí oblastí strategického plánu je rozvoj podnikání v Třeboni. Strategický plán určuje jako prioritní obory podnikání zejména cestovní ruch a lázeňství. V souvislosti s podnikáním však strategický plán upozorňuje na nedostatek pracovních sil zejména v technických a průmyslových oborech, ale také v zmíněném lázeňství. Územní plán Třeboně rovněž upřednostňuje lázeňství a cestovní ruch jako hlavní oblasti rozvoje, v souvislosti s tím vymezuje nové plochy pro lázeňské využití, např. pod hrází rybníka Svět. Na rozdíl od strategického plánu se územní plán podrobněji zabývá přesunem průmyslové oblasti z centra Třeboně do okrajové části, také navrhuje možnosti využití brownfields<sup>5</sup> (např. starý areál textilního podniku Otavan).

---

<sup>5</sup> brownfields – opuštěné průmyslové areály, které vznikly zejména restrukturalizací průmyslu (Sýkorová 2009)

Čtvrtá oblast strategického plánu se zabývá přímo lázeňstvím a cestovním ruchem. Strategický plán uvádí jako nutná opatření zejména vybudování a zkvalitnění zázemí pro návštěvníky lázní i turisty, např. parkovací plochy či rekonstrukce lázeňských objektů. Územní plán reaguje na rozvoj lázeňství již výše zmíněnými novými plochami k lázeňským aktivitám a vybudováním nových parkovacích míst. V oblasti lázeňství se však oba dokumenty dále mírně rozporují. Územní plán sice podporuje současnou podobu lázeňství v Třeboni, avšak ta je již od počátku úzce spojena s využíváním rašeliny z blízkých nalezišť v okolí města. Územní plán však jasně hovoří o utlumení těžby rašeliny v Třeboni za účelem zachování jedinečnosti krajiny. Otázkou je, jak je útlum těžby rašeliny možný realizovat společně s rozvojem dalších lázeňských aktivit.

Poslední oblastí strategického plánu je péče o životní prostředí a historické zázemí Třeboně. Nejvýznamnějším navrhovaným bodem v oblasti životního prostředí je vybudování centrální čističky odpadních vod a také splaškové kanalizace v některých místních částech (např. Stará Hlína). Územní plán na zmíněné body úzce navazuje, nadále podrobněji řeší i vodohospodářské a protipovodňové aktivity města.

Strategický a územní plán města Třeboň se obsahově shodují ve všech zásadních tématech rozvoje. Strategický plán se dle předpokladů více zabývá socioekonomickým rozvojem města, věcně však navrhuje i aktivity, které prospívají funkčnímu využití města. Územní plán se dle očekávání zabývá více technickými a funkčními charakteristikami města, avšak nezanedbává prioritní oblasti rozvoje Třeboně – lázeňství a cestovní ruch.

### **Časový rámec**

Zpracování strategického plánu Třeboně předcházelo vypracování současného územního plánu. Strategický plán byl schválen v roce 2008, byl vypracován na období 2008 až 2020. Pro Třeboň se jedná o první strategický dokument v této podobě, na úrovni mikroregionu je Třeboň součástí strategického plánu *Třeboňsko-Novohradsko*. Současný územní plán byl schválen v roce 2012 a byl vypracován dle zákona na 15 let, tedy do roku 2027. Pro město Třeboň se jedná již o druhý územní plán, současný dokument navazuje na původní územní plán z roku 1994.

Prvním zřejmým rozdílem v časovém rámci dokumentů je délka období, na které byly vypracovány. Rozdíl v časovém rámci dokumentů pramení primárně ze zcela odlišného legislativního ukotvení. Zatímco v případě územního plánu je zákonem předepsána přesná délka období, u strategického plánu legislativní předpis dosud neexistuje.

Strategický plán na rozdíl od územního plánu obsahuje časový harmonogram aktivit, které mají být uskutečněny. Každá prioritní oblast rozvoje má ve strategickém plánu určené

přibližně stanovené datum realizace, což může být velmi přínosné při vyhodnocování celkové úspěšnosti realizace strategie. Územní plán časový harmonogram neobsahuje.

Město Třeboň disponuje poměrně aktuální verzí územního plánu, strategický plán je však v současnosti starším dokumentem a město by mělo zvážit jeho aktualizaci. V roce 2013 vznikl v rámci programu EU Města v Rozletu dokument zvaný *Otevřená strategie města Třeboň*. Tento dokument čerpá právě z vypracovaného strategického plánu, jeho cílem je vytvoření společného řešení problémů města, které navrhnou sami občané. Dokument by měl sloužit jako inspirace pro vedení města. Na rozdíl od strategického plánu se jedná pouze o online dokument, který může kdokoli upravovat a aktualizovat. Jeho výhodou oproti strategickému plánu je právě aktuálnost řešených témat, nevýhodou může být neodborné vypracování.

### **Shrnutí vazeb mezi ÚP a SP Třeboně**

Strategický a územní plán města Třeboň se ve stěžejních oblastech shodují a svým obsahem se navzájem podporují a doplňují. Oba dokumenty jsou realizačního rázu, navrhuje konkrétní aktivity a jasná řešení problémů ve městě. Z hlediska cílů se oba dokumenty prolínají zejména v otázkách rozvoje cykloturistických tras, podpory cestovního ruchu, vybudování rekreačních zón a dalšího rozvoje lázeňství. Oba dokumenty respektují jedinečnou přírodní krajinu Třeboňska a snaží se o celkovou harmonizaci lidské činnosti a přírodních procesů. Plánovací dokumenty se rozporují v otázkách těžby rašeliny, kdy není zcela jasně dořešen její budoucí vývoj a dále také v oblasti trávení volného času obyvatel, která není v územním plánu dostatečně řešena. Jednoznačně pozitivní skutečností je, že oba plány dodržují celkovou koncepci Třeboně a snaží se jí nadále dlouhodoběji rozvíjet.

Zpracovatelé obou dokumentů se drobně liší. Zatímco strategický plán zpracovala jihočeská firma, územní plán měla na starost pražská společnost. To však výrazněji neovlivnilo věcnou provázanost dokumentů.

Značně se odlišují také procesy přípravy a schvalování obou dokumentů, což je však způsobeno hlavně rozdílným způsobem legislativního ukotvení. Období, na které byly oba dokumenty vypracovány se neshodují, územní plán je výrazněji aktuálnější než strategický plán. Z hlediska časové souslednosti je důležitým faktem, že vznik strategického plánu Třeboně předcházela vzniku územního plánu. Územní plán ale respektuje všechny důležité rozvojové osy, které jsou vypracovány strategickým plánem a vychází z něj při řešení klíčových otázek rozvoje města, jako jsou lázeňství, cykloturistika a cestovní ruch.

Shrnutí rozdílů a provázanosti obou treboňských dokumentů je stručně zobrazeno v tabulce 3.

Tabulka 3: Shrnutí vztahu strategického a územního plánu Třeboně

	<b>Strategický plán</b>	<b>Územní plán</b>
<b>Cíl</b>	ochrana přírody, rozvoj cykloturistiky a cestovního ruchu, zklidňování dopravy	ochrana přírody, rozvoj cykloturistiky a lázeňství, útlum těžby, využití rybníků
<b>Řešení</b>	nové cyklotrasy, podpora výstavby obchvatu a parkovišť, stavba golfového hřiště	nové cyklotrasy, výstavba parkovišť, nové rekreační plochy, výstavba na okraji města
<b>Časové období</b>	dlouhodobý dokument, 13 let	dlouhodobý dokument, 15 let
<b>Zapojení veřejnosti</b>	pracovní skupiny, dotazníkové šetření, veřejné projednávání	dotazníkové šetření, veřejné projednávání
<b>Realizační dokument</b>	ano, navrhuje konkrétní řešení a aktivity	ano, navrhuje konkrétní řešení a aktivity

**Zdroj:** vlastní zpracování

## 6 Jindřichův Hradec

### 6.1 Charakteristika města

Jindřichův Hradec leží asi 40 km východně od krajského města České Budějovice. Jindřichův Hradec je bývalým okresním městem, žije zde přibližně 22 tisíc obyvatel (Český statistický úřad 2017).

Město se nachází v sousedství nížinaté krajiny rybníčních soustav Třeboňska a vrchovinnou krajinou přírodního parku Česká Kanada. Přírodní park Česká Kanada je oblast charakteristická četnými vodními plochami, rozsáhlými lesními komplexy s rozestými balvany. V samotném centru Jindřichova Hradce leží rybník Vajgar.

Město je vyhledávaným cílem turistů, zejména díky svému historickému jádru, které je zapsáno jako městská památková rezervace. Za hlavní turistickou atrakci je považován Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec. Velkým turistickým lákadlem jsou jindřichohradecké úzkokolejné tratě, vedoucí směrem na Novou Bystřici. Jedná se o poslední úzkorozchodnou železnici v Česku (Městské informační centrum 2018).

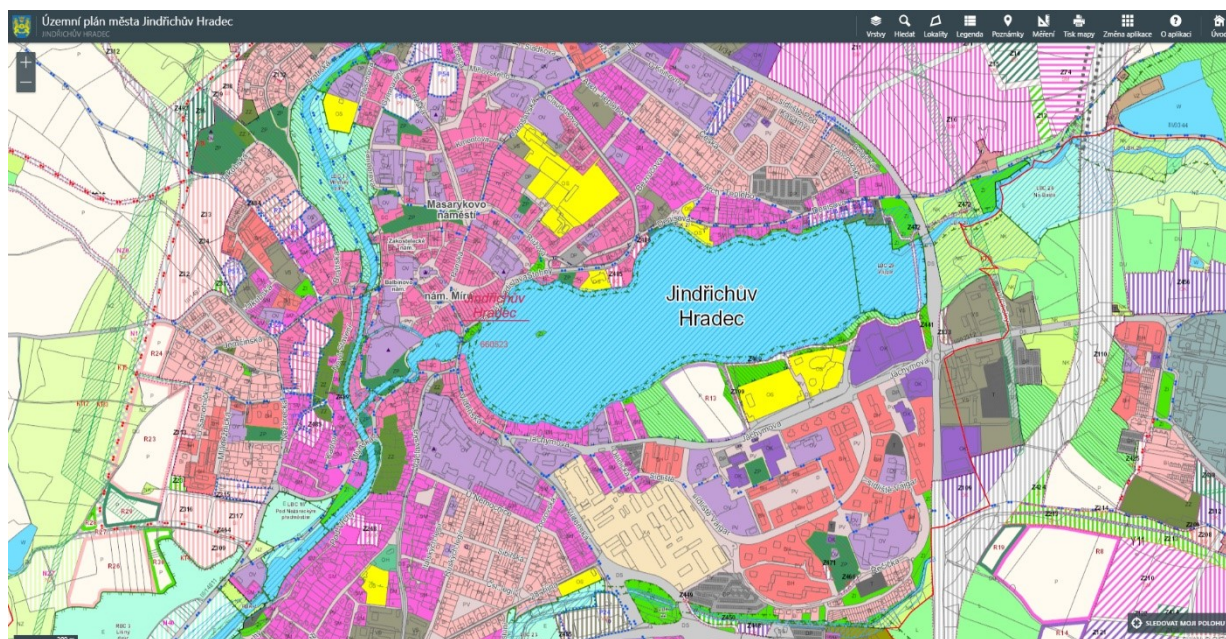
Na socioekonomické situaci města se negativně projevil socialismus a znárodňování místních podniků v 50. letech, tyto podniky často zcela zanikly či omezily svou výrobu (např. Lada a. s., Jitka a. s., Stavcent a. s., a další). Převážná většina obyvatel Jindřichova Hradce nyní pracuje ve službách, nedílnou součástí příjmů obyvatelstva tvoří cestovní ruch a pohostinství. Významnou institucí vzdělávání je Fakulta managementu Vysoké školy ekonomické v Praze, která do města přivádí studenty z celého Česka (Oficiální stránky města Jindřichův Hradec 2018). Pro město je nejdůležitější silniční a železniční doprava, chybí však napojení na hlavní dopravní koridory. Jindřichův Hradec je důležitým centrem služeb pro přilehlé obce, nezanedbatelná je také dojížděka do zaměstnání z okolí.

Jindřichův Hradec patří mezi významná historická centra Česka, jehož pamětihodnosti přitahují každoročně mnoho turistů. Důležitá je také blízkost přírodního parku Česká Kanada, která značně zvyšuje návštěvnost města. Právě cestovní ruch tak tvoří velký potenciál pro rozvoj města. Je však také důležité soustředit se na řešení neblahých následků socialistické doby. Zejména je nutné navrhnout nové využití či přestavbu rozsáhlých komplexů brownfields, které narušují historickou tvář a atraktivitu města a také je nutné zaměřit se na řešení celkového úbytku obyvatel, se kterým se město potýká.

## 6.2 Vztah mezi územním a strategickým plánem

Jindřichův Hradec má platný územní plán od začátku roku 2014, současný strategický plán je platný od listopadu roku 2015. Oba dokumenty je možné studovat na oficiálních internetových stránkách města [www.jh.cz](http://www.jh.cz), územní plán je také k dispozici v mapové aplikaci na Geoportálu Jihočeského kraje (obr. 4). V mapové aplikaci je možné jednoduchým způsobem zjistit, pomocí volitelných vrstev a nástrojů, možnosti využití pozemku či daného objektu.

Obrázek 4: Ukázka územního plánu v aplikaci Geoportál Jihočeského kraje



**Zdroj:** Geoportál Jihočeského kraje

### Proces tvorby, zpracování a schvalování

Strategický plán Jindřichova Hradce byl vypracováván od února roku 2013, práce na tomto dokumentu trvaly téměř 2,5 roku. Tvorba strategického plánu proběhla bez pomoci a koordinace odborné poradenské firmy, při vypracování byla použita pouze komunitní metoda. Před zpracováním strategického plánu Jindřichova Hradce bylo schváleno městským zastupitelstvem několik pracovních skupin, které se významně podílely na tvorbě konkrétních vizí a cílů strategického plánu. Tyto skupiny se skládaly ze zástupců města, podnikatelů, neziskových organizací a dalších důležitých osob působících ve městě. Členové byli vybráni z řad zaměstnanců městského úřadu, zástupců odborných institucí, partnerů soukromého a neziskového sektoru. Pracovní skupiny se věnovaly vždy jedné ze sedmi nejdůležitějších oblastí rozvoje města, a to: územní rozvoj a infrastruktura, podnikání a cestovní ruch, sociální oblast a bydlení, vzdělávání a volný čas, ochrana kulturního a historického dědictví, ochrana

přírody, správa města. Kromě sedmi pracovních skupin byla schválena i jedna koordinační pracovní skupina, složená ze zástupců politických stran zvolených do zastupitelstva města Jindřichův Hradec ve volbách v roce 2010. Pracovní skupiny mezi sebou komunikovaly a spolupracovaly v zásadních otázkách rozvoje. Občané Jindřichova Hradce tak byli do procesu tvorby strategického plánu zapojeni v poměrně značné míře. Před vypracováním strategického plánu a SWOT analýzy proběhlo dotazníkové šetření mezi obyvateli města, týkající se třech oblastí – soukromé sféry, podnikatelské sféry a zájmových organizací. Na základě výsledků dotazníků byla následně vytvořena SWOT analýza pro každou rozvojovou oblast města. Příležitost k vyjádření připomínek a nápadů dostali obyvatelé města při veřejném projednávání, které proběhlo celkem dvakrát. Nležité připomínky byly zpracovány pracovními skupinami, následně byl strategický plán schválen jindřichohradeckým zastupitelstvem, v čele se starostou Ing. Stanislavem Mrvkou.

Tvorba nového územního plánu Jindřichova Hradce začala v roce 2009, vypracování dokumentu tedy trvalo bez mála 5 let. Zpracovatelem územního plánu byla společnost Atelier T-Plan s. r. o. z Prahy, která se dlouhodobě zabývá odbornou činností v oblasti urbanismu a územního plánování. Vypracování nového územního plánu reagovalo na velké množství změn, které byly uskutečněny od tvorby předchozí územní dokumentace města a také značnou neaktuálnost v některých oblastech rozvoje a funkčního využití území města. Proces vypracování územního plánu Jindřichova Hradce proběhl v souladu s platným zákonem. Občané města se k nové územní dokumentaci mohli vyjádřit při veřejném projednávání a pronést zde své návrhy a připomínky, které byly zohledněny zpracovatelem. Nový územní plán byl poté schválen zastupitelstvem města pod vedením již zmíněného starosty Ing. Stanislava Mrvky.

Oba plánovací dokumenty Jindřichova Hradce se v procesu tvorby a zpracování zásadně odlišují. Prvním zřejmým rozdílem je samotný zpracovatel obou dokumentů. V případě strategického plánu proběhlo zpracování za pomoci zainteresovaných místních pracovních skupin a odborná pomoc byla využita pouze při zpracování SWOT analýzy. Zapojení místních aktérů může přinášet mnoho výhod, např. zvyšování zájmu místních o rozvoj města nebo podrobná znalost města. Komunitní metoda však s sebou přináší i nevýhody, např. neochota místních spolupracovat, nezáměr o rozvoj města či neobjektivita. V případě územního plánu se proces tvorby řídil přesně stanoveným zákonem a zpracování dokumentu měla na starost odborná firma, která spolupracovala s vedením města a reagovala na určené požadavky a připomínky. Způsob vypracování územního plánu odpovídá náročnosti a odbornému pojetí dokumentu.



Z rozdílných metod zpracování obou dokumentů vyplývá i rozdílné zapojení jindřichohradeckých obyvatel. V případě tvorby strategického plánu bylo zapojení veřejnosti větší než u územního plánu. Zpracování strategického plánu probíhalo za pomoci pracovních skupin, ve kterých byli zapojeni samotní občané a představitelé různých oblastí města. Dalším jednoznačným rozdílem je také dotazníkové šetření, které bylo uskutečněno pouze v rámci zpracování strategického plánu. Veřejná projednávání proběhla v případě obou dokumentů, stejně tak zpracování námitek a nápadů obyvatel. Tvorba strategického plánu byla pro jindřichohradecké obyvatele celkově přístupnější a srozumitelnější, územní plán je veřejností brán jako odbornější dokument, na mnoho lidí může působit nesrozumitelně a formálně. V případě Jindřichova Hradce však je možné zpozorovat snahu s nesrozumitelností územního plánu bojovat. Město se snaží svým občanům vysvětlit, k čemu územní plán slouží jako celek a také jeho jednotlivé části skrze dokument, který je složen z nejčastěji dotazovaných otázek. Tento dokument najdeme na internetových stránkách města, přímo ve stejné sekci jako územní plán. Dokument se zabývá vysvětlením základních pojmů územního plánování, věcně, srozumitelně a jednoduše je zde popsáno, k čemu slouží jednotlivé části a výkresy územního plánu. Také zde najdeme užitečný návod, jak pracovat s výše zmíněnou mapovou aplikací. Tento dokument je výborným řešením, jak pomoci obyvatelům města s orientací v oblasti územního plánování a zlepšit tak povědomí a celkový zájem veřejnosti o tuto problematiku.

Oba plánovací dokumenty Jindřichova Hradce byly schváleny zastupitelstvem, v důsledku komunálních voleb v roce 2014 se však jejich složení lišilo. Podle oficiálního volebního serveru [www.volby.cz](http://www.volby.cz) se složení zastupitelstva po komunálních volbách v roce 2014 změnilo téměř o 50 % (13 z 27 zastupitelů) (tab. 4). Změny proběhly také ve složení rady města. V období 2010 až 2014 se rada města skládala z koalice ODS, ČSSD a Volba pro město, zatímco v současnosti je rada města složena z koalice stran ČSSD a SNK Evropští demokraté.

Strategický a územní plán tedy schvalovalo jiné zastupitelstvo. Z této skutečnosti vyplývá, že mezi samotným procesem tvorby a konečným schvalováním strategického plánu se také značně změnilo složení jindřichohradeckého zastupitelstva. Stejný případ byl zaznamenán i při procesu tvorby územního plánu, kdy zadání nové územně plánovací dokumentace schválilo zastupitelstvo, které se v roce 2010 změnilo a územní plán pak schvalovalo zastupitelstvo v jiném složení. Tato změna mohla ovlivnit délku celého procesu tvorby plánovacích dokumentů. Další důsledky změn v komunální politice na obsah a podobu plánovacích dokumentů je však velmi obtížné prokázat.

Tabulka 4: Změny v počtu mandátů politických stran v zastupitelstvu Jindřichova Hradce

2010-2014		2014-2018	
Politická strana	Počet mandátů	Politická strana	Počet mandátů
ODS	6	ODS	2
Sdružení SZ, NK	3	ANO 2011	2
TOP 09	2	TOP 09	2
Volba pro město	3	Volba pro město	2
KSČM	5	KSČM	7
ČSSD	8	ČSSD	13
SNK Evropští demokraté	2	SNK Evropští demokraté	3

**Zdroj:** vlastní zpracování, volby.cz

### Cíle a vize města

Již v úvodní části strategického plánu Jindřichova Hradce je zmíněna úzká spolupráce s dalšími dokumenty rozvoje města, tedy i s územním plánem. Je tedy pravděpodobné, že cíle obou dokumentů budou do jisté míry propojeny.

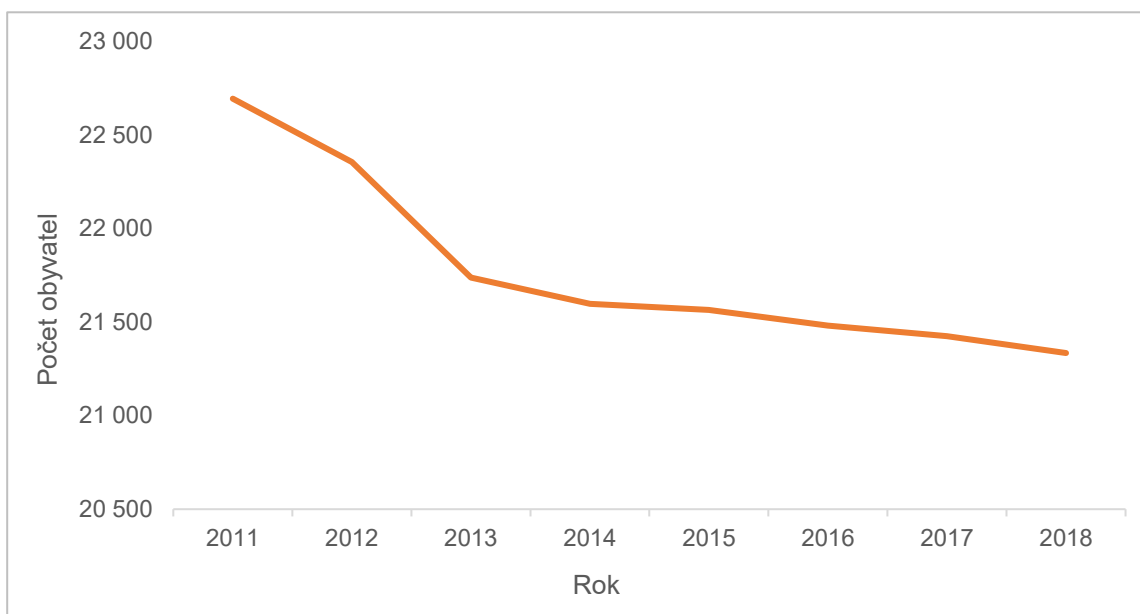
Jindřichohradecký strategický plán na základě provedené SWOT analýzy určuje prioritní cíle rozvoje města. Primárními cíli rozvoje Jindřichova Hradce strategický plán stanovuje: rozvoj dopravní a technické infrastruktury, podpora podnikání a cestovního ruchu, zlepšení kvality sociálních služeb, zdravotnictví a bydlení, rozvoj vzdělání a trávení volného času, ochrana kulturního dědictví, ochrana přírody a zlepšení fungování správy města. Strategický plán se za pomoci cílů snaží o budoucí komplexní řešení ve všech oblastech socioekonomického rozvoje města. Chybí však jasné určení primárních a nejdůležitějších cílů, na které je potřeba se zaměřit. Výše uvedené cíle jsou opravdu komplexní oblasti rozvoje, avšak z hlediska konkrétnějších a dosažitelných cílů by bylo potřebné se soustředit jen na opravdu stěžejní pilíře. V tomto případě působí strategický plán pouze jako výčet všech potenciálních rozvojových oblastí a konkrétní cíle na zlepšení kvality života v Jindřichově Hradci však zanikají.

Územní plán Jindřichova Hradce svými cíli navazuje na dokument *Rozvoj Mikroregionu Jindřichohradecko – svazek obcí Jindřichohradecko* a také *Komplexní koncepce dopravní obslužnosti a služeb města Jindřichův Hradec*. Již v úvodní kapitole jindřichohradecký územní plán vymezuje hlavní a nejdůležitější cíle města, a to: rozvoj města jako přirozeného rozvojového centra, řešení trendu klesajícího počtu obyvatel, vytvoření podmínek pro rozvoj vzdělání a kvalitních lidských zdrojů, rozvoj a revitalizace ploch pro podnikání a cestovní ruch, rozvoj dopravní obslužnosti, zlepšení životních podmínek obyvatel a ochrana přírodních i historických hodnot města. Tyto obecné cíle jsou nadále rozpracovány a konkretizovány.

Z hlediska propojení cílů obou dokumentů lze v případě Jindřichova Hradce říci, že strategický plán vychází z územního plánu. Tato skutečnost je podpořena primárně tím, že zpracování územního plánu těsně předcházelo zpracování strategického plánu. Již v úvodní kapitole strategického plánu je také zmíněno, že plán rozvoje byl vytvořen v souladu s územním plánem, a i nadále je propojení zcela zřejmé. Cíle strategického plánu jsou těsně propojeny s obsahem územního plánu, zejména v oblasti dopravy, bydlení, sociálních služeb, ochrany přírody a památek. Podrobněji se pak strategický plán zabývá problematikou správy města, zjednodušením administrativy a jejím zpřístupněním veřejnosti.

Územní plán je dokumentem, který řeší především funkční využití ploch města, proto je poměrně překvapivé, že jedním z hlavních cílů jindřichohradeckého územního plánu je řešení poklesu populace ve městě. Podle Českého statistického úřadu (2018) od roku 2011 populace města Jindřichův Hradec klesá (obr. 5), což při pokračování tohoto klesajícího trendu může z dlouhodobého hlediska přinášet negativní dopady nejen na město, ale i na jeho okolí. Pokles počtu obyvatel Jindřichova Hradce může být způsoben mnoha faktory. Jedním z nich může být stagnace podnikatelských aktivit ve městě, propouštění v průmyslových podnicích a celkový útlum výroby (Lada a. s., Jitka a. s., Stavcent a. s.) nebo nedostatečná nabídka bydlení, s níž souvisí následné stěhování do obcí s levnějšími pozemky a širší nabídkou nemovitostí. Pro zlepšení demografické situace města je potřeba zkvalitnit zázemí obyvatel a vylepšit podmínky pro život i podnikání ve městě, např. vytvořením nových pracovních míst podporou podnikatelů, rozšířením nabídky pro trávení volného času, zkvalitněním možností bydlení ve městě a další. Oba plánovací dokumenty jsou v řešení této situace v souladu a navzájem spolupracují.

Obrázek 5: Graf vývoje počtu obyvatel Jindřichova Hradce



**Zdroj:** Český statistický úřad, vlastní zpracování

### Obsah dokumentů

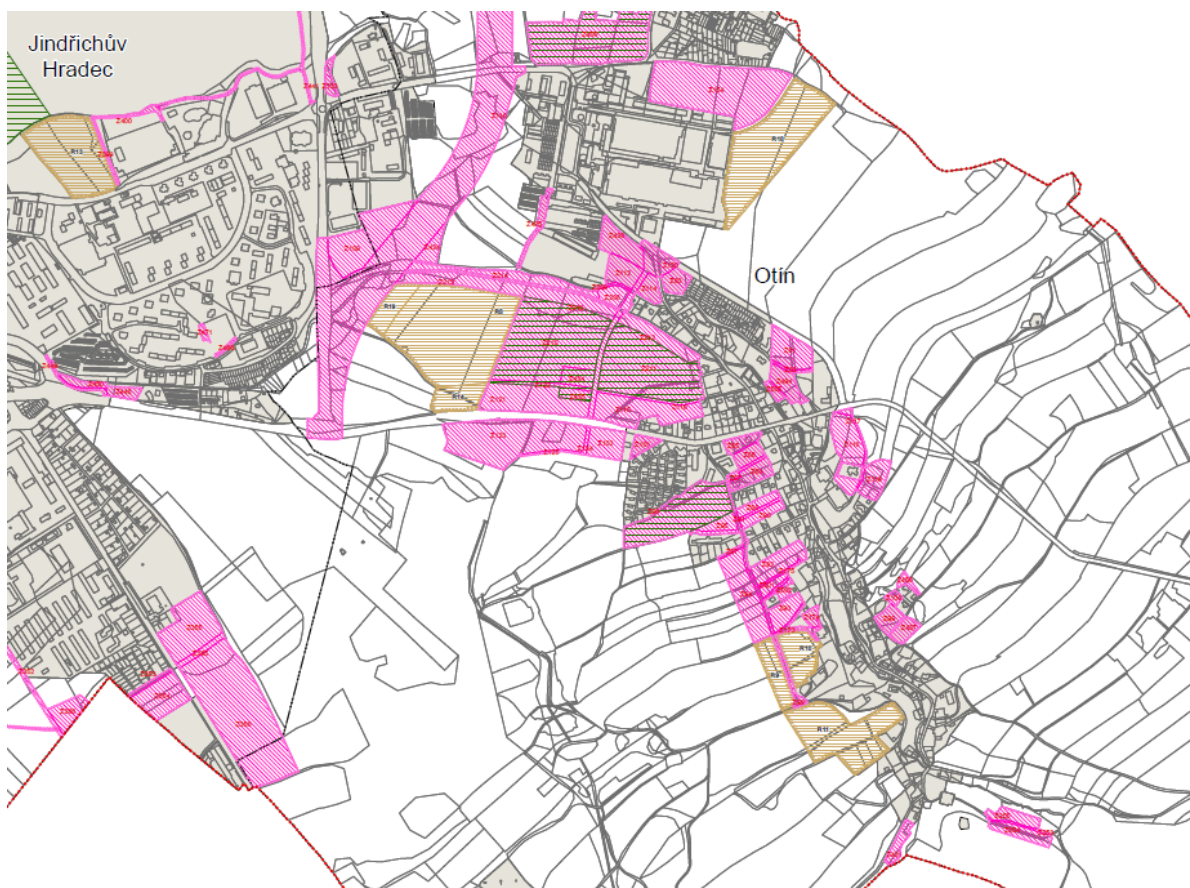
Strategický plán Jindřichova Hradce je rozdělen na tři části – úvodní, analytickou, návrhovou. V úvodní části je stručně vysvětleno, co je strategie rozvoje a také několik slov od starosty města. V analytické části jsou obsaženy souhrnné informace o městě a také SWOT analýza jednotlivých oblastí rozvoje. Návrhová část je pak věnována konkrétním cílům a aktivitám. Výše zmíněné cíle jsou rozpracovány a každému přiřazeny nedůležitější body, kterých by mělo město dosáhnout. Např. oblast zabývající se ochranou jindřichohradeckého životního prostředí je rozdělena do několika podoblastí (ochrana vody, ovzduší, odpadové hospodářství). K těmto podoblastem je vždy přiděleno několik aktivit, které by mělo město splnit (revitalizace vodních ploch a toků a protipovodňová ochrana, odstraňování prašných ploch na území města, zavedení nového sběrného dvora). Jindřichohradecký strategický plán však celkově působí pouze jako seznam aktivit, které je potřeba vyplnit. Chybí konkrétní způsoby, jakým budou cíle splněny, není jasné, kdo se bude starat o jejich realizaci. Často jsou cíle velmi obecně položeny, např. komunikace mezi místními podnikateli a samosprávou města – má se zlepšit? Jak ji bude město zlepšovat? Jakými prostředky toho dosáhne? V jakém časovém horizontu? Chybí také jakákoliv možnost vyhodnocení či zpětné vazby. Celý strategický plán působí pouze jako vize města, skutečná realizace aktivit však velmi zaostává. Strategický plán Jindřichova Hradce vychází přímo z územního plánu města. Z hlediska obsahu je nutné zdůraznit, že strategický plán je vlastně seznamem aktivit, které jsou nadále rozpracovány právě v územním plánu.

Územní plán se značnou částí obsahu zabývá řešením důsledků proběhlých hospodářských změn, snaží se vymezit plochy pro nové výrobní podniky i podnikatele, kteří by městu přinesli nové pracovní příležitosti (př. okolí Děbolína, Jiráskovo předměstí). Nové pracovní příležitosti a nové možnosti podnikání územní plán považuje za efektivní řešení, jak zamezit úbytku obyvatel města.

Územní plán také řeší posílení městské dopravy mezi centrem města a venkovskými oblastmi, zejména prosazuje péči o stávající komunikace a také rozvoj pěších a cyklistických stezek. To může být prospěšné nejen místním obyvatelům z hlediska zlepšení dostupnosti služeb, ale také návštěvníkům, kteří tak mohou rozvíjet na území města nové formy cestovního ruchu (např. cykloturistika).

*Obrázek 6: Nově navržené plochy pro výstavbu rodinných domů v Otíně*

pozn.: růžovou barvou jsou znázorněny navrhované plochy výstavby rodinných domů



**Zdroj:** Územní plán Jindřichova Hradce, Koordinační výkres

Územní plán navrhuje přestavbu starých nevyužívaných průmyslových areálů na budovy a plochy, určené k rekreaci či provozu služeb. Plochy pro rekreaci by měly sloužit k rozvoji cestovního ruchu, který má ve městě poměrně značný potenciál. Územní plán však usiluje

o rozvoj všech jeho forem, protože v Jindřichově Hradci prozatím převládá pouze jednodenní forma turistiky.

V otázce řešení bydlení územní plán navrhuje výstavbu tzv. „startovacích bytů“ zejména pro mladé rodiny, dále navrhuje nové lokality pro výstavbu rodinných domů, a to hlavně na okrajích města, směrem k obci Otín, Děbolín a Horní Žďár (obr. 6).

Územní i strategický plán Jindřichova Hradce se věcným obsahem propojují. Strategický plán však v tomto případě plní funkci pouhé vize a doplňuje tak územní plán, který je naopak dokumentem realizačním. Z hlediska obsahu jsou v obou dokumentech zdůrazněny hlavní cíle města, zejména řešení úbytku populace, nedostačující nabídka bydlení a přestavba nepoužívaných brownfields. Jindřichohradecký územní plán neplní funkci pouze plánu, zabývajícího se funkčním využitím ploch, ale snaží se řešit i socioekonomické problémy města, jako je právě zmíněný úbytek populace, nedostatek pracovních příležitostí či rozvoj turismu.

### **Časový rámec**

V Jindřichově Hradci předcházela vzniku územního plánu vypracování strategického plánu. Strategický plán Jindřichova Hradce je platný od konce roku 2015. Dokument byl navržen na období od roku 2015 do roku 2020, tedy 5 let. Pro město je to první strategický dokument, v regionálním měřítku je však Jindřichův Hradec součástí již několika strategických dokumentů, např. *Rozvoj Mikroregionu Jindřichohradecko – svazek obcí Jindřichohradecko*. Jindřichohradecký územní plán je platný od počátku roku 2014 a dle zákona je vypracován na období 15 let. Současný územní plán navazuje na předchozí plán z roku 1998.

Významným rozdílem v časovém horizontu obou dokumentů, který je způsobem převážně zcela odlišným legislativním rámcem dokumentů, je délka období, na které byly vypracovány. V případě strategického plánu je období zřejmě kratší, 5 let je z hlediska rozvoje města poměrně krátký časový úsek a realizace některých navržených aktivit může trvat mnohem déle. Pozitivem krátkého časového úseku je aktuálnost obsahu strategického plánu, který tak může reagovat na probíhající změny ve městě. Jindřichohradecký strategický plán je navržen pouze do roku 2020, brzy tedy bude aktuálním tématem vypracování nového strategického dokumentu.

Ani jeden z plánovacích dokumentů Jindřichova Hradce neobsahuje časový harmonogram, kde by byly navrženy časové horizonty pro splnění jednotlivých cílů či aktivit. Časový harmonogram je užitečným nástrojem zejména při vyhodnocování úspěšnosti realizace plánů města. Pokud časový harmonogram chybí, je velmi obtížné vyhodnotit úspěšnost realizace vytyčených cílů a aktivit.

### **Shrnutí vazeb mezi ÚP a SP Jindřichova Hradce**

Plánovací dokumenty Jindřichova Hradce jsou obsahově úzce propojeny. Toto propojení vychází zejména ze skutečnosti, že strategický plán byl vypracován těsně po vydání jindřichohradeckého územního plánu. V případě strategického plánu je však nutno zdůraznit, že dokument má formu spíše seznamu cílů města, které jsou více rozpracovány v územním plánu, ten je tedy jediným realizačním plánem města. Z hlediska realizace je strategický plán velmi povrchní, neexistence propojení s územním plánem je tak téměř nemožná.

Stanovené cíle se v obou plánech shodují, oba dokumenty se zaměřují na rozvoj dopravy, bydlení, cestovního ruchu a řešení úbytku populace města. Také se shodují v otázce využití starých průmyslových areálů, které jsou čteně zastoupeny v okrajových částech města. Pro tyto areály navrhuje územní plán nová využití, zejména pro rekreaci a podnikání. Jedním z hlavních témat obou dokumentů je řešení úbytku obyvatel města. Strategický i územní plán navrhuje jako řešení tohoto problému nové možnosti bydlení, zkvalitnění nabídky pro trávení volného času i lepší dopravní dostupnost. Všechna tato opatření by měla zajistit stabilizaci počtu obyvatel a přilákat nové obyvatele. Nedostatečný prostor je však v obou dokumentech věnován zkvalitnění zázemí pro studenty a mládež. Jindřichův Hradec je univerzitním městem, a proto by mělo pracovat také na rozšíření nabídky volnočasových aktivit zaměřených právě na studenty a mládež.

Metoda zpracování a celková forma obou dokumentů se zcela odlišuje, což vychází převážně z legislativního ukotvení územního plánu a neexistence legislativy v případě strategického. Oba dokumenty však i přes jiné metody vypracování spolupracují, strategický plán funguje jako doplňující dokument územního plánu. Ten naopak zajišťuje samotnou realizaci navrhovaných činností.

Celkové shrnutí vazeb mezi oběma plánovacími dokumenty je obsaženo v tabulce 5.

Tabulka 5: Shrnutí vztahu strategického a územního plánu Jindřichova Hradce

	<b>Strategický plán</b>	<b>Územní plán</b>
<b>Cíl</b>	rozvoj cestovního ruchu, řešení úbytku populace, podpora podnikání	rozvoj cestovního ruchu, řešení úbytku populace, podpora podnikání
<b>Řešení</b>	pouze návrhy	vymezení ploch pro výstavbu bydlení, startovací byty, využití brownfields, rozvoj cyklotras
<b>Časové období</b>	krátkodobý dokument, 5 let	dlouhodobý dokument, 15 let
<b>Zapojení veřejnosti</b>	celkové vypracování dokumentu veřejností	pouze ve veřejných projednáváních
<b>Realizační dokument</b>	ne, pouze vize	ano, navrhuje konkrétní řešení a aktivity

**Zdroj:** vlastní zpracování



## 7 Dačice

### 7.1 Charakteristika města

Město Dačice se nachází asi 35 km východně od Jindřichova Hradce v blízkosti hranice Jihočeského kraje s krajem Vysočina. Ve městě žije přibližně 7 500 obyvatel (Český statistický úřad 2017).

Dačice se nachází na přechodu mezi územím České Kanady a Českomoravskou vrchovinou. Okolní krajina je pahorkatinného rázu s četnými lesy a mnoha rybníky, které slouží zejména k rekreačním účelům. V těsné blízkosti města lze najít několik přírodních památek, např. Toužinské stráně.

Historické jádro Dačic je městskou památkovou zónou, které patří k oblíbeným cílům turistů. Nejvyhledávanější historickou památkou je zejména Starý a Nový zámek. Město se do širšího podvědomí dostalo především díky vynálezu kostkového cukru, který pochází právě odsud. Přípomínkou tohoto vynálezu je památník, který je cílem mnoha návštěvníků z celého Česka (Oficiální stránky města Dačice 2018). Právě cestovní ruch tvoří značný potenciál dalšího vývoje města, avšak kvůli periferní poloze je rozvoj pomalejší než v jiných částech Jihočeského kraje.

V oblasti hospodářství se město řadí spíše k méně výkonným regionům. Důvodem může být mimo jiné řídké osídlení v okolí Dačicka, dlouhodobě nízká průměrná mzda a také přetrvávající trend úbytku obyvatelstva. Z hlediska zaměstnanosti většina obyvatel pracuje ve strojírenství a zpracovatelském průmyslu (THK Rhythm a. s., CENTROPEN a. s.). Mnoho místních obyvatel je zaměstnáno také v oblasti sociální a zdravotní péče a v oblasti velkoobchodu i maloobchodu. Pracovní trh města se v současné době potýká s odlivem mladé kvalifikované pracovní síly z důvodů nedostatečných adekvátních pracovních nabídek (Oficiální stránky města Dačice 2018).

Pro město je nejdůležitější silniční a železniční doprava, avšak kvůli okrajové poloze je dopravní síť jen velmi málo napojena na ostatní obce. Značný význam pro město přináší cykloturistika, která do města přivádí návštěvníky z oblasti České Kanady.

Geografická poloha Dačic značně limituje další rozvoj města a podmiňuje vznik nežádoucích jevů, jako např. odliv obyvatel, nezaměstnanost či nízká mzda. Právě řešení důsledků nevýhodné polohy v periferní oblasti by mělo být hlavním cílem při plánování dalších činností a kroků, které by vylepšily celkovou kvalitu života ve městě.

## **7.2 Vztah mezi územním a strategickým plánem**

Město Dačice má platný územní plán z roku 2009, současný strategický plán je platný od roku 2016. Dokumenty jsou přístupné na oficiálních stránkách města [www.dacice.cz](http://www.dacice.cz), grafické části územního plánu je možné najít v mapové aplikaci Geoportál Jihočeského kraje.

### **Proces tvorby, zpracování a schvalování**

Strategický plán Dačic byl vypracováván od počátku roku 2016. Celý proces tvorby vedl tým ze společnosti KP projekt s. r. o., která byla vybrána v rámci řádného výběrového řízení. Tato společnost již byla zmíněna výše, jelikož zpracovávala rovněž strategický plán Třeboně. Společnost KP projekt však měla převážně úlohu koordinační, na vypracování dokumentu se hlavním dílem podílely pracovní skupiny, které se skládaly ze zástupců podnikatelského, veřejného i neziskového sektoru. V rámci pěti pracovních skupin byla vymezena témata, kterými se nadále podrobně zabývaly. Témata se týkala především oblasti dopravy, podnikání, bydlení, kultury, sportu, cestovního ruchu a veřejné správy. Také byla stanovena řídicí skupina, skládající se ze zástupců všech pracovních skupin a zástupců vedení města, tato skupina poté projednávala výstupy z činností pracovních skupin. Při zpracovávání strategického plánu byla tedy kombinována metoda komunitní i expertní. Zapojení veřejnosti do celého procesu proběhlo v první řadě formou anketního šetření, dále proběhla dvě veřejná projednávání, kde obyvatelé Dačic mohli vznést připomínky a požadavky, které byly následně zohledněny. Strategický plán Dačic byl schválen zastupitelstvem v prosinci roku 2016, pod vedením starosty Ing. Karlem Macků.

Práce na dačickém územním plánu začaly na konci roku 2006, dokument byl vypracováván přibližně tři roky. Zpracovatelem územního plánu byla společnost Urbanistické středisko Brno s. r. o., která byla vybrána v řádném výběrovém řízení. Brněnská společnost působí dlouhodobě v oblasti územního plánování, zpracovávala mnoho dokumentů především pro města a regiony na Moravě. Celý proces tvorby se řídil podle platné územně plánovací legislativy. Územní plán Dačic byl dokonce dvakrát veřejně projednáván, zejména kvůli velkému množství připomínek obyvatel města. Tyto připomínky byly zapracovány a konečná podoba územního plánu byla schválena dačickým zastupitelstvem v létě roku 2009, v čele se starostou města Rudolfem Hájkem.

Proces přípravy obou dokumentů byl v Dačicích odlišný. Tvorba územního plánu se řídila formálním postupem vypracování a projednání, který je upraven dle zákona. V případě dačického strategického plánu byla kombinována metoda komunitní a expertní. Kombinování

obou metod je z hlediska efektivity a zapojení veřejnosti nejvýhodnějším způsobem přípravy dokumentů. Spolupráce s veřejností je při plánování rozvoje města velmi důležitým bodem, je nutné zohledňovat potřeby a názory místních obyvatel za účelem celkového zkvalitnění života ve městě. Právě obyvatelé mohou přinášet cenné poznatky a zkušenosti, které by mohly být experty zvenčí opominuty. Město Dačice si pro koordinování strategického plánu zvolilo poradenskou společnost, která přispěla svými objektivními názory a návrhy, snažila se díky znalostem okolí zohlednit i širší vtahy v celém regionu. V případě Dačic je patrné, že občané projevují zájem o rozvoj města, což lze usoudit i ze zapojení na veřejných projednáváních jak strategického, tak i územního plánu.

*Tabulka 6: Změny v počtu mandátů politických stran v zastupitelstvu Dačic*

2006–2010		2014–2018	
Politická strana	Počet mandátů	Politická strana	Počet mandátů
ODS	8	ODS	3
KSČM	3	KSČM	3
KDU-ČSL	4	KDU-ČSL	6
SNK Evropští demokraté	4	SNK Evropští demokraté	1
Moravané	2	Moravané	2
-	-	ANO 2011	3
-	-	ČSSD	3
-	-	Nezávislí	1

**Zdroj:** vlastní zpracování, volby.cz

Oba dokumenty vzhledem k rozdílnému období jejich vzniku schvalovalo zcela jiné zastupitelstvo. Podle volebního serveru [www.volby.cz](http://www.volby.cz) z 21 zastupitelů byli pouze 3 zastupitelé, kteří schvalovali podobu obou dokumentů, což bylo způsobeno především proběhlými komunálními volbami v letech 2010 a 2014. Politické změny se projeví také na složení rady města. V období 2006 až 2010 v radě města působila koalice stran ODS a KDU-ČSL, zatímco nyní je rada složena z koalice KDU-ČSL, ODS a ANO 2011.

Politická situace v Dačicích se zcela změnila, a právě tyto změny v komunální politice mohly ovlivnit také podobu obou plánovacích dokumentů i jejich provázanost. Přímou

návaznost změn v zastupitelstvu a radě na obsah plánovacích dokumentů je však velmi těžké prokázat. S novými osobnostmi v regionální politice vždy přichází nové názory a cíle, které se snaží zástupci politických stran prosazovat. Značné změny v komunální politice města Dačice v období mezi vydáním územního a strategického plánu jsou zachyceny v tabulce 6.

### **Cíle a vize města**

Strategický plán Dačic na základě provedené SWOT analýzy města určil podobu hlavních cílů rozvoje. Mezi stanovené cíle patří zejména: úsilí o postavení města jako významného hospodářského a společenského centra venkovského mikroregionu Dačicko, zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti, zvýšení kvality a nabídky občanské vybavenosti, rozšíření nabídky pracovních příležitostí, šetrné využívání přírodního a historického potenciálu k rozvoji cestovního ruchu. Skrze vytyčené cíle by město mělo a usilovat o kompenzaci důsledků okrajové polohy Dačic v rámci kraje. Zmíněné cíle jsou nadále podrobněji rozpracovány.

Stejně jako ve strategickém plánu Dačic, i územní plán si v úvodu stanovil hlavní cíle řešení. Územní plán Dačic se z hlediska cílů zaměřil na rozvoj bydlení ve městě, rozvoj lidských zdrojů, napojení na důležité dopravní koridory a začlenění města do širšího regionu cestovního ruchu. Řešení otázky bydlení je jedním z hlavních témat územního plánu, zejména kvůli potřebné stabilizaci současného mírného úbytku obyvatel v důsledku vystěhovávání, město se proto snaží vytvořit podmínky k zamezení odchodu zejména mladších obyvatel Dačic (absolventů). Napojení na dopravní koridory je dlouhodobým problémem města, který do značné míry omezuje rozvoj podnikání a s tím související rozvoj pracovních příležitostí. Začlenění města do regionu cestovního ruchu (Česká Kanada) je pro Dačice velmi důležité z hlediska rozvoje turistiky a návštěvnosti města i okolí. Právě cestovní ruch může do periferní oblasti přinést značný finanční tok pro město i jeho obyvatele, avšak jeho rozvoj je podmíněn vytvořením vhodných podmínek pro rekreaci a celkové turistické zázemí, ale také zlepšením dopravní infrastruktury.

Oba plánovací dokumenty Dačic se z hlediska cílů shodují primárně v nutnosti řešení důsledků, které přináší nevýhodná geografická pozice města. Dačice leží v pohraniční oblasti, město i celý region je ovlivněn velkou vzdáleností od hospodářských i administrativních center kraje. Paradoxem je, že Dačice jsou blíže centru sousedního kraje Vysočina než krajskému městu Jihočeského kraje. Dačice jsou příkladem kombinace tzv. vnitřní a vnější periferie<sup>6</sup>. Periferní poloha ovlivňuje negativně hospodářský i demografický vývoj města a územní

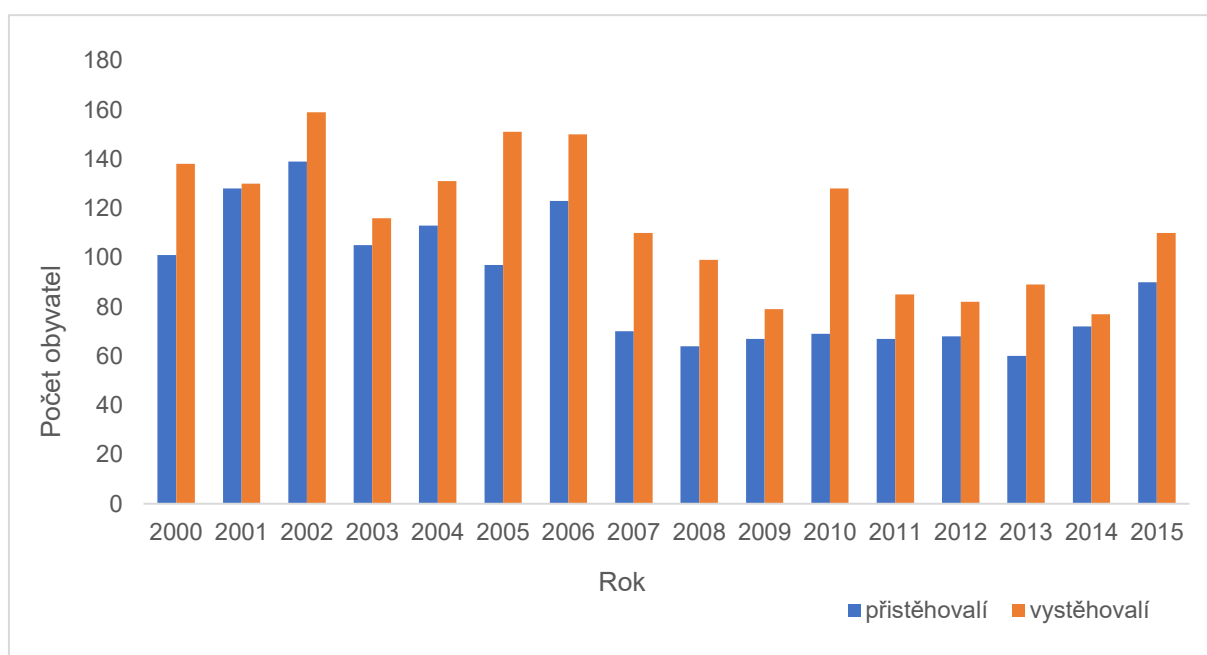
---

<sup>6</sup> vnější periferie – regiony podél státní hranice, oblasti s nízkou kvalitou sociálního kapitálu; vnitřní periferie – oblasti podél hranic krajů, kontinuálně osídlené oblasti s vyšší kvalitou sociálního kapitálu (Chromý, Jančák 2014)

i strategický plán se snaží tyto vlivy co nejvíce eliminovat. Právě řešení negativních dopadů nevýhodné polohy se projevuje i v dalších cílech obou dokumentů.

V plánovacích dokumentech Dačic se cíle zaměřují na řešení špatné dopravní dostupnosti, která limituje příchod nových podnikatelských subjektů, s čímž souvisí následný nedostatek atraktivních pracovních pozic zejména pro mladší obyvatele. Právě z nedostatečné adekvátní nabídky profesí pro mladé absolventy plyne další významný problém Dačic, a to dlouhodobé velké množství vystěhovalých obyvatel z města. Počet vystěhovalých dlouhodobě převyšuje počet obyvatel, kteří se do města přistěhovali, město od roku 2000 provází záporné migrační saldo<sup>7</sup>. Rozdíly v počtu přistěhovalých a vystěhovalých jsou znázorněny v grafu na obr. 7. Územní i strategický plán se ve svých cílech snaží tento problém řešit, oba však jiným způsobem. Dačický územní plán záporné migrační saldo řeší pomocí cíle zlepšení nabídky bydlení, avšak strategický plán naopak řeší tento trend zejména z hlediska spolupráce vzdělávacích zařízení s místními podniky.

Obrázek 7: Graf počtu vystěhovalých a přistěhovalých do města Dačice



**Zdroj:** vlastní zpracování, Český statistický úřad

Oba dokumenty Dačic ve svých hlavních cílech zmiňují potřebu rozvoje cestovního ruchu, mírně se však opět rozporují ve způsobu, jakým tuto potřebu řešit. V případě Dačic je podle strategického plánu potřeba cílit na vytvoření celkové koncepce rozvoje cestovního

<sup>7</sup> migrační saldo – rozdíl mezi počtem vystěhovalých a přistěhovalých na určitém území (Český statistický úřad 2018)

ruchu, na které by bylo nadále navázáno při propagaci celého regionu Dačicka jako turistické destinace. Územní plán vyzdvihuje naopak zejména důležitost dosáhnout přiřazení Dačic k mikroregionu Česká Kanada.

Strategický plán Dačic si klade za jeden z významných cílů zvýšení kvality a rozšíření nabídky občanské vybavenosti, což je důležité z hlediska udržení města jako centra služeb pro jeho širší okolí a také pro větší spokojenost místních obyvatel. Územní plán to však za stěžejní cíl rozvoje města nepovažuje.

Cíle obou dokumentů se propojují hlavně ve zmíněné otázce řešení důsledků polohy Dačic v periferní oblasti, tedy úbytek obyvatel, velký počet stěhování z města, špatná dopravní dostupnost a nevyužitý potenciál cestovního ruchu. Vzhledem ke skutečnosti, že strategický plán vznikl později než územní plán, je z vytyčených cílů patrné, že se autoři strategie města řídili územním plánem. Z odlišných pojetí vytyčených cílů je však zřejmé, že strategický plán k rozvoji Dačic přistupuje komplexněji a snaží se zohlednit i další vlivy a skutečnosti. Lze říci, že strategický plán do jisté míry prohlubuje cíle stanovené v územní dokumentaci.

### **Obsah dokumentů**

Strategický plán Dačic je rozdělen na analytickou a návrhovou část. V analytické části jsou zhodnoceny silné a slabé stránky města ve všech hlavních oblastech rozvoje. Na základě provedené SWOT analýzy jsou dále určeny cíle, opatření a aktivity. U každé aktivity je vždy stanoveno, kdo se postará o celkovou realizaci i o finanční zajištění, dále přibližný časový rámec a další doplňující informace. Strategický plán Dačic je tedy realizačním dokumentem.

První oblastí, které se strategický plán věnuje je doprava, kde navrhuje modernizaci a rozšiřování sítě místních komunikací ve městě a jeho místních částech. Dále také navrhuje zpracování celkové koncepce pro řešení dopravní situace a vztahů ve městě. Další oblastí je rozvoj kvality života, která se zabývá např. školstvím, kde navrhuje propojování systému vzdělávání s praxí, např. pomocí vytvoření registru absolventů, organizace burzy absolventů a zaměstnavatelů, stipendia, exkurze do místních firem, rozvoj praktického vyučování a jiné. Dále se tato oblast zabývá řešením volnočasových aktivit místních obyvatel a navrhuje jejich nové možnosti. Třetí oblastí je rozvoj hospodářství města, kde je navrženo zejména vylepšení komunikace mezi podnikateli a vzdělávacími institucemi za účelem zajištění dostupnosti odpovídající pracovní síly pro dačický trh práce. Tato oblast se dále zabývá také rozvojem cestovního ruchu, kde je navrženo vytvoření komplexní koncepce rozvoje pro cestovní ruch, která by napomohla jeho soustavnému zlepšování. Čtvrtou oblastí je rozvoj životního prostředí, kde je navrženo šetrné využívání přírodního potenciálu města a okolí (rybníky, břehy řeky)

k zvýšení turistické atraktivity města. V této oblasti je také navrženo vytvoření nových ploch pro bydlení. Poslední oblastí je rozvoj efektivní spolupráce a zvýšení kvality veřejné správy, kde je navržena zejména spolupráce mezi místními částmi Dačic.

Strategický plán Dačic svým obsahem navazuje na oblasti řešené v územním plánu. Právě doprava, cestovní ruch, bydlení i ochrana prostředí jsou jejich hlavními společnými tématy. V územním plánu chybí oblast řešení komunikace mezi podnikateli a také zefektivnění veřejné správy, avšak to je vzhledem k více technickému a funkčnímu zaměření dokumentu pochopitelné.

Hlavním rozdílem mezi obsahem dokumentů je převážně komplexnost, s jakou k řešení daných oblastí přistupují. Strategický plán navrhuje v oblasti dopravy vytvoření celkové koncepce rozvoje této oblasti, která by byla dlouhodobě následována. Oproti tomu územní plán navrhuje konkrétní funkční řešení dopravy, jako výstavba obchvatu ve východní část města směrem na Borek. Stejný případ je i v případě vytvoření koncepce cestovního ruchu. Právě doprava i cestovní ruch jsou stěžejními oblastmi rozvoje, kterými se město dlouhodobě zabývá. Vytvoření koncepcí by mohlo napomoci k efektivní realizaci dalších aktivit a úspěšnějšímu rozvoji těchto odvětví. Vzhledem k periferní poloze města je komplexní řešení dopravní situace a napojení na silniční i železniční tahy velmi důležitým bodem, který podmiňuje rozvoj dalších oblastí, jako je podnikání, cestovní ruch i zlepšení celkové kvality života obyvatel.

V oblasti bydlení územní plán navrhuje nové rozvojové plochy pro účely výstavby převážně rodinných domů, zejména v oblasti Za školou, či v oblasti Nivy (obr. 8). Strategický plán se na těchto plochách pro bydlení s územním plánem shoduje, avšak jako negativum vytyčených ploch uvádí nedořešené majetkové vztahy a soukromé vlastnictví ploch. Další negativní skutečností je, že těmto plochám často chybí připojení na technickou infrastrukturu a napojení na vodohospodářskou síť. Stejný případ je také u rozvojových ploch, které jsou územním plánem navrženy k podnikatelským aktivitám, např. lokalita sídliště Nivy.

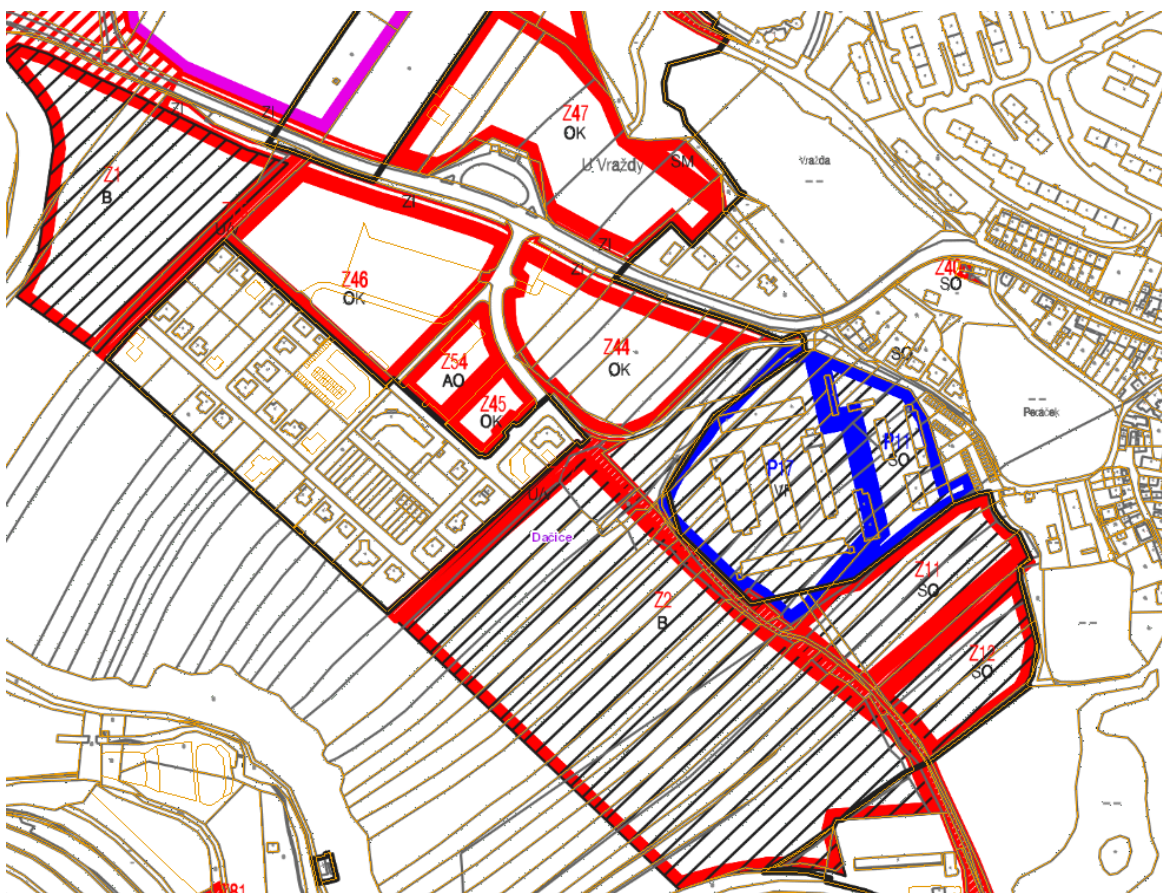
Rozdíly mezi dokumenty lze upozorovat také v oblasti řešení vzdělávání. Zatímco územní plán se zabývá zejména zlepšením vybavení škol a využitím nepoužívaných školních pozemků, strategický plán se zabývá propojením vztahů mezi vzdělávacími institucemi a místními podnikateli. Oba dokumenty se svými opatřeními snaží zlepšit kvalitu školství v Dačicích, strategický plán ale lépe zohledňuje i situaci na místním trhu práce a potřebu vzniku pracovních míst pro absolventy.

Společným tématem obou plánovacích dokumentů je rozvoj cestovního ruchu, kde oba vyzdvihují nevyužitý potenciál Dačic z hlediska cykloturistiky. Územní i strategický plán se shodují na návrhu nových cyklotras a cyklostezek, vedoucích směrem z města, např.

navrhovaná cyklotrasa Telč – Dačice – Slavonice, která by spojila město s atraktivními turistickými cíli v okolí. Další navrhovanou oblastí pro vedení cyklostezky je břeh Moravské Dyje, kde by cyklostezka mohla sloužit také pro in-line bruslení. Vybudování cyklotras by také dle strategického plánu mělo přispět k většímu napojení na region České Kanady a region Renaissance<sup>8</sup>.

Z hlediska obsahu dokumentů lze říci že strategický plán Dačic vychází z územního plánu, avšak je nutné zohlednit rozdílné způsoby a návrhy na řešení jednotlivých oblastí, zejména v dopravě, cestovním ruchu a vzdělávání. Oba dokumenty plní realizační funkci, nabízí konkrétní řešení a aktivity pro rozvoj prioritních oblastí.

*Obrázek 8: Plochy pro výstavbu bydlení v Dačicích, oblast Nivy*  
pozn. plochy pro výstavbu jsou ohraničeny červenou linií



**Zdroj:** Územní plán města Dačice, koordináční výkres

<sup>8</sup> Region Renaissance – spolupráce mikroregionu Jemnicko, Dačicko, Telčsko a Třešťsko, za účelem zlepšit postavení regionů na pomezí Čech a Moravy, projekt podporovaný EU (Region Renaissance 2018)



## Časový rámec

Vypracování územního plánu města Dačice předcházelo vzniku strategického plánu. Současný územní plán je platný od roku 2009, je navržen na období 15 let dle platné legislativy a navazuje na předchozí územní plán z roku 1994. Dačický strategický plán vznikl v roce 2016, byl vypracován do roku 2025, s vizí až do roku 2030. Pro město Dačice se nejedná o první strategický dokument, předchozí strategický plán rozvoje byl vypracován na období 2009 až 2015. Předchozí strategický plán zpracovávala stejná společnost KP projekt. Z podoby obou strategických dokumentů je patrné, že současný plán vychází z cílů vytyčených v původním dokumentu a nadále je rozvíjí. Současný strategický plán je obsáhlejší a propracovanější, např. přesněji určuje plán realizace aktivit, finanční zajištění apod. Dačice jsou součástí několika dalších strategických dokumentů, např. *Rozvojová strategie Mikroregionu Dačicko*.

Hlavním rozdílem dačických plánovacích dokumentů je období, na které jsou vypracovány. V případě územního plánu je délka období pevně stanovena zákonem, strategický plán však toto ukotvení postrádá. V případě města Dačice je však důležité si uvědomit existenci předchozího strategického dokumentu, který vznikl ve stejném roce jako současný územní plán. Vypracování obou dokumentů současně či těsně po sobě může být neefektivnějším řešením plánování rozvoje města a pravděpodobnost propojení dokumentů je v tomto případě mnohem vyšší. Zájem města Dačice o rozvoj a realizaci strategií je zřejmý také ze skutečnosti, že byl zpracován další navazující strategický plán.

Díky existenci předchozího strategického dokumentu se i přes rozdílné období vzniku současných plánovacích dokumentů podařilo obsahově dokumenty provázat. Avšak je nutné říci, že podoba strategického plánu je v některých oblastech do jisté míry aktuálnější než podoba územního plánu.

Současný dačický strategický plán zahrnuje časový plán plnění jednotlivých aktivit, což je významné pro zhodnocení úspěšnosti jejich realizace. V závěru jsou také určeny podmínky pro aktualizaci dokumentu.

## Shrnutí vazeb mezi ÚP a SP Dačic

Plánovací dokumenty Dačic se vyznačují úzkým propojením cílů rozvoje, které si stanovují. Oba dokumenty se svými navrhovanými aktivitami snaží čelit neblahým důsledkům, které vyplývají z nevýhodné geografické polohy města na pomezí krajů. Oba dokumenty se shodují na rozvoji cestovního ruchu, zejména skrze cykloturistiku, také na tématech dopravy, bydlení a vzdělávání. Avšak z hlediska obsahu a konkrétních řešení i navrhovaných aktivit lze najít mezi dokumenty rozdíly. Největší odlišnosti jsou zejména v oblasti vzdělávání a dopravy.

Strategický plán Dačic celkově dává do popředí vypracování dlouhodobé podrobné koncepce rozvoje různých oblastí, která by byla dlouhodobě dodržována a zohledňována. Dokumenty se liší v celkovém pojetí řešení jednotlivých oblastí, územní plán se z hlediska obsahu zaměřuje především na funkční rozvoj, výstavbu a technickou infrastrukturu, strategický plán se snaží rozvoj území pojmout jak z funkčního, tak i socioekonomického hlediska.

Na vzniku obou dokumentů se podílela odborná firma, u každého dokumentu se však jednalo o jinou společnost. Proces tvorby a vypracování dokumentů se jinak výrazně liší, v případě územního plánu se řídil pevně danou legislativou. Územní plán byl vypracován dříve než strategický, je ale důležité si uvědomit, že současnému strategickému plánu předcházela již jeden vypracovaný plán rozvoje. Současný strategický plán navazuje na předchozí, který byl vypracováván současně s aktuálním územním plánem. Oba dokumenty fungují jako realizační, v hlavních prioritních osách rozvoje města se nerozporují.

Celkové shrnutí vazeb mezi oběma dokumenty Dačic je uvedeno v tabulce 7.

*Tabulka 7: Shrnutí vztahu strategického a územního plánu Dačic*

	<b>Strategický plán</b>	<b>Územní plán</b>
<b>Cíl</b>	cestovní ruch, doprava, trh práce, řešení záporného migračního salda	cestovní ruch, doprava, bydlení, podnikání, řešení záporného migračního salda
<b>Řešení</b>	cyklostezky, komunikace škol a podnikatelů, návrh vypracování koncepce rozvoje dopravy a cest. ruchu	cyklostezky, nové plochy pro bydlení a podnikání, vybavení škol, výstavba obchvatu
<b>Časové období</b>	střednědobý dokument, 9 let	dlouhodobý dokument, 15 let
<b>Zapojení veřejnosti</b>	pracovní skupiny, veřejná projednávání	pouze ve veřejných projednáváních
<b>Realizační dokument</b>	ano, navrhuje konkrétní řešení a aktivity	ano, navrhuje konkrétní řešení a aktivity

**Zdroj:** vlastní zpracování

## 8 Shrnutí

V této kapitole jsou porovnány rozdíly a shody ve vztahu územního a strategického plánu mezi vybranými městy Třeboň, Jindřichův Hradec i Dačice. Zvolená města se z hlediska vazeb územního a strategického plánu vyznačují poměrně úspěšným propojením cílů a řešení v obou dokumentech. I přes to však mezi městy a vzájemnými vazbami dokumentů lze najít odlišnosti, které jsou způsobeny převážně rozdílnou formou zpracování strategických plánů u jednotlivých měst a také rozdíly v časové souslednosti vzniku obou dokumentů.

Město Třeboň dlouhodobě prosperuje a nevyskytují se zde zásadnější problémy, jak z hlediska funkčního, tak i socioekonomického využití území. Plánovací dokumentace Třeboně se zabývá především rozvojem lázeňství, cestovního ruchu a rybníkářství. Vznik strategického plánu předcházela vzniku územního plánu, oba dokumenty se ve stěžejních oblastech shodují a doplňují, jedná se o realizační dokumenty. Ve vytyčených cílech se propojují v otázkách rozvoje dalších cyklistických tras a podpoře různých forem cestovního ruchu a rekreace. V otázce lázeňství se shodují na dalším rozvíjení této oblasti, avšak rozporují se v tématech těžby rašeliny. Oba dokumenty zpracovala odborná firma, při tvorbě strategického dokumentu byla ve větší míře zapojena veřejnost.

Město Jindřichův Hradec ve svých plánovacích dokumentech usiluje o zlepšení využití potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu, zejména v oblasti cykloturistiky a jejího napojení na okolní krajinu Třeboňska a České Kanady. Celkově se tak snaží zvyšovat atraktivitu města pro nové obyvatele i návštěvníky, tato skutečnost se promítá v územním i strategickém plánu. Oba plánovací dokumenty se ve svých cílech shodují na rozvoji infrastruktury, rozšíření nabídky bydlení, rozvoji cestovního ruchu, přestavbě starých průmyslových areálů a řešení úbytku populace ve městě. V případě Jindřichova Hradce vznikl strategický plán těsně po vzniku územního plánu a přímo z něj vychází. Je nutné zdůraznit, že podoba strategického plánu je značně odlišná než u třeboňského a dačického plánu, strategický plán je pouhou vizí a nejedná se o realizační dokument. Aktivita navrhované v jindřichohradeckém plánu nejsou nijak podrobněji rozvedeny. Hlavním realizačním dokumentem je pouze územní plán.

Město Dačice je oproti dvěma předchozím městům znevýhodněno periferní polohou v kraji a důsledky, které s sebou tato pozice přináší. Dokumenty pro rozvoj Dačic se snaží navrhnout vhodná a dlouhodobá řešení, kterými by byly tyto důsledky minimalizovány. Oba dokumenty se snaží využít potenciál cestovního ruchu skrze napojení na cyklotrasy a sousední region Česká Kanada. Plánovací dokumenty Dačic se z hlediska cílů shodují na řešení důsledků periferní polohy, zejména skrze zlepšení infrastruktury a zvýšení atraktivity cestovního ruchu

v okolí města. V navrhovaných řešeních se však mezi dokumenty objevují odlišnosti, hlavně v oblastech vzdělávání, bydlení a také dopravy. Strategický plán prosazuje celkový dlouhodobý návrh koncepcí rozvoje pro jednotlivé oblasti, zatímco územní plán se zabývá konkrétními aktivitami, které sice problémy a nedostatky řeší, ale pouze z krátkodobého hlediska. Strategický plán se snaží přistupovat k řešení oblastí komplexněji. Z hlediska časové souslednosti předcházet vznik územního plánu vzniku strategického, strategický plán tedy doplňuje územní plán. V případě Dačic je nutné zdůraznit existenci předchozího strategického plánu, na který současný strategický plán navazuje. Na rozdíl od Třeboně a Jindřichova Hradce je tradice strategického plánování v Dačicích déle zakořeněna.

Mezi formou analyzovaných územních plánů u vybraných měst nebyly zjištěny výraznější rozdíly, jelikož se jejich zpracování a další náležitosti řídily právním předpisem. Zpracovatelé všech tří územních plánů byli odlišní, v případě Třeboně a Jindřichova Hradce se jednalo o pražskou firmu, v případě Dačic o brněnskou.

Strategické plány vybraných měst se značně odlišují, což je způsobeno tím, že dosud neexistují jednotná pravidla, jak by měl strategický plán vypadat. Strategické plány Třeboně a Dačic se z formálního hlediska podobají díky skutečnosti, že zpracovatelem obou dokumentů byla stejná českobudějovická společnost. Oba dokumenty jsou zpracované, obsahují časový harmonogram a předepsané postupy realizace, jsou tedy dokumenty realizačními. Strategický plán Jindřichova Hradce se výrazně liší zejména metodou vypracování. Jako jediný byl vytvořen pouze metodou komunitní, tedy pouze místními obyvateli a představiteli. Právě rozdílná metoda vypracování zapříčinila celkovou odlišnou podobu dokumentu. Na rozdíl od treboňského a dačického strategického plánu se nejedná se o realizační dokument.

Nejužší vazba mezi oběma plánovacími dokumenty byla zjištěna u Jindřichova Hradce. Jelikož je však jindřichohradecký strategický plán zpracován velmi povrchně a bez konkrétních návrhů řešení, plní funkci pouhé vize. Z hlediska obsahu a vytyčených cílů se s územním plánem shoduje téměř ve všech oblastech, v tomto případě je však neexistence přímých vazeb téměř nemožná. Propojení dvou realizačních dokumentů je značně obtížnější, je nutné zkorigovat činnosti a aktivity tak, aby se navzájem podporovaly a doplňovaly. V případě Třeboně a Dačic se ale propojení podařilo ve většině oblastí, odlišnosti byly zjištěny pouze v několika případech v navrhovaných řešeních. Tyto rozdíly vyplývají především z odlišného rázu obou dokumentů, kdy strategický plán řeší socioekonomický rozvoj, zatímco územní plán převážně funkční a technický rozvoj území, a hlavně z rozdílného legislativního ukotvení dokumentů. Předností plánovací dokumentace Jindřichova Hradce je těsná časová souslednost

vzniku obou dokumentů. Právě vypracovávání obou dokumentů ve stejném období je nejefektivnějším řešením, jak oba dokumenty propojit a navzájem synchronizovat.

Vazby mezi plánovacími dokumenty analyzovaných měst spojuje především snaha o dodržování vytyčených koncepcí, respektování prioritních os a pilířů rozvoje a také dalších mikroregionálních strategií. Právě propojenost a spolupráce mezi regionálními strategiemi měst může být klíčovým krokem k budoucímu úspěšnému rozvoji celého Jindřichohradecka.

## 9 Závěr

Cílem předkládané bakalářské práce bylo analyzovat vztah strategického a územního plánu jihočeských měst Třeboně, Jindřichova Hradce a Dačic. Práce prověřila zejména věcnou souvislost mezi oběma dokumenty, jejich vzájemné propojení, ale také jejich odlišnosti. Cílem bylo co nejpodrobněji porovnat obsahové složení dokumentů, dále jejich cíle, vize a také samotnou tvorbu, schvalování a časový rámec dokumentů.

Na základě teoretického ukotvení problematiky, která se týkala regionálního i lokálního rozvoje a také nástrojů, které lze k rozvoji území využít, byly pro bakalářskou práci stanoveny dvě hlavní hypotézy.

První hypotéza se zabývala rozdílným obdobím vzniku strategického a územního plánu. Hypotéza předpokládala, že pokud jeden z plánovacích dokumentů již v obci existuje, druhý dokument, který je vytvořen později, na něj bude svým obsahem navazovat. Důvodem pro formulování první hypotézy byla zejména rozdílná tradice tvorby územního a strategického plánu. Územní plánování je v Česku zakořeněno výrazně déle než strategické plánování. Mnoho obcí dosud disponuje pouze územním plánem a strategický plán neexistuje, přestože právě strategický plán může být jedním ze stěžejních nástrojů pro realizaci dalšího rozvoje. Ideálním případem by bylo současné vypracování obou dokumentů, avšak tento stav je pouze ojedinělý. Klíčovým prvkem při tvorbě dokumentů je tedy respektování již existujícího dokumentu, důraz na propojení ve stanovených cílech a celková harmonizace vytyčených aktivit. Provedená analýza vztahu mezi oběma dokumenty ve vybraných městech první hypotézu potvrdila. V případě Jindřichova Hradce a Dačic předcházela vznik územního plánu vzniku strategického, u Třeboně byl vznik dokumentů opačný. I přes rozdílná období vzniku se podařilo dokumenty propojit, zejména skrze stanovené prioritní cíle. Územní plány respektují stanovené strategické cíle, strategické plány tolerují limity území. Stanovení nejdůležitějších otázek a oblastí rozvoje města, napomohlo k vzájemnému propojení a doplnění plánovacích dokumentů.

Druhá stanovená hypotéza vycházela z předpokladu, že odlišnosti či rozpory, které se objevují při vypracování nebo v samotném obsahu dokumentů, vyplývají převážně z rozdílného legislativního ukotvení (či neexistence právního předpisu). Znění této hypotézy bylo stanoveno na základě zcela odlišného přístupu k oběma dokumentům, který dle mého názoru pramení převážně z jiného legislativního pojetí. V případě strategického plánu neexistuje jednotný zákonný předpis, který by upravoval jeho celkovou tvorbu a podobu, naopak územní plán se všemi náležitostmi je závazně upraven zákonem. Právě neexistence právního předpisu staví

strategický plán do pozice podřadného dokumentu, který je často zpracován pouze povrchně a jeho realizace zaostává. Druhá hypotéza byla pomocí provedené analýzy rovněž potvrzena. Největší rozdíly, které byly zjištěny mezi dokumenty vybraných měst vznikly již při samotném vypracovávání strategického a územního plánu. Na případové studii Jindřichova Hradce analýza ukázala, že strategický plán byl vypracován pouze místními občany a představiteli, zatímco územní plán byl zpracován odbornou firmou. Výsledkem je strategický dokument, který je velmi povrchní, realizační účel dokumentu značně zaostává. Skutečnost odlišného přístupu k vypracování a celkové podobě strategického plánu plyne právě z chybějící závazné legislativy a jasných náležitostí, které má strategický plán dodržovat. Ve vztahu plánovacích dokumentů Jindřichova Hradce byla jasně prokázána nadřazenost územního plánu. Právě nejednotné zpracování plánovacích dokumentů často způsobuje největší rozpory a celkové rozdílné vnímání závaznosti a dodržování obsahu dokumentů.

Zapojení veřejnosti do procesů rozvoje území může být velkým přínosem, jak při vypracování strategického, tak i územního plánu. Dokumenty jsou významnými nástroji obce k dosažení úspěšnějšího rozvoje. Dle mého názoru je nutné vždy obsah obou plánovacích dokumentů konzultovat s odborníky. Na příkladu strategického plánu Třeboně a Dačic bylo jasně prokázáno, že kombinování expertní a komunitní metody je mnohem efektivnější než využívání pouhé metody komunitní, jako tomu bylo v případě Jindřichova Hradce. Z hlediska rovnocennosti obou dokumentů je tedy nezbytné vytvoření přesného postupu vypracování a schvalování strategického plánu, který by zajistil efektivní realizaci a vyhodnocení. Nezávaznost a nejednotnost strategického plánu může vést k celkové neefektivitě plánování a existence strategického plánu pak může být v mnoha obcích téměř zbytečná.

Územní i strategický plán může být klíčovým prvkem pro rozvoj i růst obce, pokud se vzájemně propojují a fungují jako dokumenty na stejné úrovni. V dalším zaměření výzkumu v této oblasti je nutné především sledovat uplatňované nástroje pro zvýšení zapojení veřejnosti do celkového procesu rozvoje obcí a regionů, a to jak v případě územního, tak i v případě strategického plánování.

Vzhledem ke dvoukolejnému plánování rozvoje území v Česku je na místě studovat možnost vytvoření jednotného dokumentu, který by zahrnoval jak funkční, tak i socioekonomický rozvoj území. Podobné úvahy zaznívaly na počátku 90. let 20. století, kdy docházelo k redefinici cílů územního plánování, ale tehdy i z důvodu neznalosti a malé zkušenosti se strategickým plánem, byly tyto myšlenky opuštěny. Realizace takového dokumentu by byla ale zřejmě značně obtížná a vyžadovala spolupráci mnoha odborníků a také velký zájem a zapojení ze strany veřejnosti. Vytvoření takového dokumentu by bylo jistě rovněž zajímavým tématem k dalšímu výzkumu.

# Seznam použitých zdrojů

## Literatura

- ANDĚL, J. (1996): Socio geografická regionalizace. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem.
- BERMAN, N. L. (1998): Úspěšná česká města: pracovní místa a ekonomický rozvoj. Berman Group, Praha.
- BINEK, J., TOUŠEK, V., GALVASOVÁ, I., VĚŽNÍK, A., KUNC, J., SEIDENGLANZ, D., HALÁSEK, D., ŘEHÁK, S. (2007): Venkovský prostor a jeho oživení. Georgetown, Brno.
- BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., HOLEČEK, J., GALVASOVÁ, I., CHABIČOVSKÁ, K. (2009): Synergie ve venkovském prostoru – aktéři a nástroje rozvoje venkova. GaREP, Brno.
- BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., CHABIČOVSKÁ, K., HOLEČEK, J., GALVASOVÁ, I. (2010): Rozvojové možnosti obcí. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha.
- BINEK, J., GALVASOVÁ, I., SVOBODOVÁ, H., CHABIČOVSKÁ, K., HOLEČEK, J. (2012): Přístupy k posílení spolupráce a synergie ve venkovských mikroregionech. GaREP, Brno.
- BLAŽEK, J. (2002): Local government finances in the Czech Republic as a framework for local development: 12 years of trial and error approach. AUC Geographica, 38, 2, 157–173.
- BLAŽEK, J. (2016): Přednášky k předmětu Regionální rozvoj a regionální politika. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.
- BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. (2011): Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Univerzita Karlova, Praha.
- BROŽOVÁ, A. (2013): Vztah mezi strategickým a územním plánem na příkladu města Lázně Bohdaneč. Bakalářská práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.
- GALVASOVÁ, I., BINEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., HOLEČEK, J., HALÁSEK, D. (2007): Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Georgetown, Brno.
- HAMPL, M., JEŽEK, J., KÜHNEL, K. (1978): Sociálně geografická regionalizace ČSR. Výzkumný ústav sociálně ekonomických informací, Praha.
- HAMPL, M., GARDAVSKÝ, V., KÜHNEL, K. (1987): Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČSR. Univerzita Karlova, Praha.
- HÁNA, D. (2014): Role státu v regionálním rozvoji: aplikace současných teorií regionálního rozvoje na případu vybraných podpůrných programů. Disertační práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.



- HAVRÁNKOVÁ, I. (2016): Hodnocení změn v územním plánu města Sušice v průběhu posledních 15 let. Diplomová práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.
- HEALEY, P. (2004): The Treatment of Space and Place in the New Strategic Spatial Planning in Europe. *International Journal of Urban and Regional Research*, 28, 3, 45–67.
- HLÁVKOVÁ, J. (2014): Vztah územního a strategického plánování na příkladu města Břeclav. Diplomová práce. Katedra regionální ekonomie a správy, Masarykova univerzita, Brno.
- HRABALOVÁ, S. (2004): Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Masarykova Univerzita, Brno.
- JEŽEK, J., DOKOUPIL, J., KAŇKA, L., MATUŠKOVÁ, A., ŠLEHOEROVÁ, M. (2014): Regionální rozvoj. Západočeská univerzita, Plzeň.
- JEŽEK, J., SLACH, O., ŠILHÁNKOVÁ, V. (2015): Strategické plánování obcí, měst a regionů. Vybrané problémy, výzvy a možnosti řešení. Wolters Kluwer ČR, Praha.
- KLIČKA, O. (2012): Vliv dopravy na rozvoj Svitavska. Bakalářská práce. Katedra geografie, Univerzita Palackého, Olomouc.
- KLOK, P. J. (1995): A Classification of Instruments for Environmental Policy. In Dente, B.: *Environmental policy in search of new instruments*. Springer, New York.
- KUBEŠ, J., PERLÍN, R. (1999): Územní plánování pro geografy. Karolinum, Praha.
- MAIER, K. (2004): Územní plánování. České vysoké učení technické, Praha.
- MARADA, M., KVĚTOŇ, V., VONDRÁČKOVÁ, P. (2006): Železniční doprava jako faktor regionálního rozvoje. *Národohospodářský obzor*, 4, 51–60.
- MATOUŠEK, R. (2013): Nová výstavba obecního bydlení v Česku z pohledu sociální a prostorové spravedlnosti. *Geografie*, 118, 2, 138–157.
- MAULE, M. (2012): Územní a strategické plánování na území města Třebíč. Diplomová práce. Katedra regionální ekonomie a správy, Masarykova univerzita, Brno.
- PERLÍN, R., BIČÍK, I. (2006): Strategický plán mikroregionu. Ministerstvo pro místní rozvoj, Praha.
- PERLÍN, R., KUČEROVÁ, S., HUPKOVÁ, M., CHROMÝ, P., JANČÁK, V., KUČERA, Z., HAVLÍČEK, T., MARADA, M., FIALOVÁ, D. (2010): Venkovy a venkované. Ministerstvo pro místní rozvoj a Univerzita Karlova, Praha.
- PERLÍN, R. (2016): Přednášky k předmětu Regionální rozvoj a regionální politika. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.
- PETRUSEK, M. (1996): Velký sociologický slovník I. Karolinum, Praha.
- POSTRÁNECKÝ, J. (2010): Regionální politika a regionální rozvoj v České republice. *Urbanismus a územní rozvoj*, 13, 5, 10–16.

- POTŮČEK, M. (2005): Veřejná politika. Sociologické nakladatelství, Praha.
- PŮČEK, M. (2009): Strategické versus územní plánování. Urbanismus a územní rozvoj, 7, 1-2, 3-7.
- STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J. (2009): Regionální politika a její nástroje. Portál, Praha.
- SVOBODOVÁ, H., KONEČNÝ, O., BINEK, J., CHABIČOVSKÁ, K., HOLEČEK, J., GALVASOVÁ, I., VĚŽNÍK, A., HYNEK, A. (2011): Synergie ve venkovském prostoru. GaREP, Brno.
- ŠYKOROVÁ, I. (2009): Pražské brownfields: příležitost či hrozba pro rozvoj metropole. Disertační práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.
- ŠILHÁNKOVÁ, V. (2007): Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Univerzita Pardubice, Pardubice.
- ŠTĚRBOVÁ, P., ŠILHÁNKOVÁ, V. (2012): Vyhodnocení vztahu a dopadů územních a strategických rozvojových dokumentů (na příkladu obcí s rozšířenou působností v okrese Jičín). Regionální rozvoj mezi teorií a praxí, mimořádné vydání. Univerzita Pardubice, Pardubice.
- TUPÁ, I. (2006): Financování obcí v České republice. Bakalářská práce. Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva, Masarykova univerzita, Brno.
- VOZÁB, J. (1999): Strategické plánování rozvoje měst v České republice. Disertační práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.
- WOKOUN, R., MATES, P. (2006): Management regionální politiky a reforma veřejné správy. Linde, Praha.

## Internetové zdroje

- AOPK ČR, CHKO Třeboňsko, <http://trebonsko.ochranaprirody.cz/> (11. 4. 2018)
- ARCHALOUS, M. (2015): Dary a dotace, <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6707337> (21. 3. 2018)
- Český statistický úřad, Saldo migrace a změny ve struktuře obyvatel, [https://www.czso.cz/csu/czso/13-1135-08-2001\\_az\\_2007-2\\_4\\_saldo\\_migrace\\_a\\_zmeny\\_ve\\_strukture\\_obyvatel\\_](https://www.czso.cz/csu/czso/13-1135-08-2001_az_2007-2_4_saldo_migrace_a_zmeny_ve_strukture_obyvatel_) (29. 4. 2018)
- GALVASOVÁ, I. (2007): Formy spolupráce obcí, <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6326681> (19. 3. 2018)
- CHROMÝ, P., JANČÁK, V. (2014): Venkovské periferie v postindustriálním období, [http://geography.cz/wpcontent/uploads/2014/02/5\\_Jan%C4%8D%C3%A1k\\_Venkov2014.pdf](http://geography.cz/wpcontent/uploads/2014/02/5_Jan%C4%8D%C3%A1k_Venkov2014.pdf) (15. 4. 2018)
- LEADER ČR, Ministerstvo zemědělství, <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/> (30. 3. 2018)
- Mezinárodní smlouvy v oblasti životního prostředí, Ministerstvo životního prostředí, [https://www.mzp.cz/cz/ramsarska\\_umluva\\_o\\_mokradech](https://www.mzp.cz/cz/ramsarska_umluva_o_mokradech) (10. 4. 2018)
- Města v rozletu, [http://www.mesto-trebon.cz/uploads/\\_mesto/ostatni/Trebon\\_lokalita.pdf](http://www.mesto-trebon.cz/uploads/_mesto/ostatni/Trebon_lokalita.pdf) (10. 4. 2018)
- Město Dačice, oficiální stránky města, <https://www.dacice.cz/> (16. 4. 2018)
- Město Jindřichův Hradec, oficiální stránky města, <https://www.jh.cz/> (13. 4. 2018)
- Město Třeboň, oficiální stránky města, <http://www.mesto-trebon.cz/> (11. 4. 2018)
- Městské informační centrum JH, <https://infocentrum.jh.cz/> (13. 4. 2018)
- Národní síť místních akčních skupin, <http://nsmascr.cz/> (11. 4. 2018)
- PERLÍN, R. (2015): Jak přistupovat k rozvoji venkova, <http://geography.cz/wp-content/uploads/2015/02/Perl%C3%ADn-venkov-2015.pdf> (10. 4. 2018)
- Portál na podporu rozvoje obcí v ČR, <https://www.rozvojobci.cz/news/cleneni-nastroju-rozvoje-obce/> (12. 4. 2018)
- Region Renesance, <http://www.e-collegium.cz/web/region-renesance> (17. 4. 2018)
- SVOBODOVÁ, H., VĚŽNÍK, A. (2014): Úvod do geografie venkova, [https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js14/g\\_venkov/web/pages/06-nastroje-rozvoje.html](https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/pedf/js14/g_venkov/web/pages/06-nastroje-rozvoje.html) (15. 3. 2018)
- Wikipedia, The Free Encyclopedia, SWOT analysis, [https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=SWOT\\_analysis&oldid=837116594](https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=SWOT_analysis&oldid=837116594) (28. 3. 2018)

## **Dokumenty**

Strategický plán města Dačice

Strategický plán města Jindřichův Hradec

Strategický plán města Třeboň

Územní plán města Dačice

Územní plán města Jindřichův Hradec

Územní plán města Třeboň

## **Legislativa**

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

## **Datové zdroje**

ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ (2014): ArcČR 500 - digitální geografická databáze, verze 3.3. [www.arcdata.cz](http://www.arcdata.cz) (2. 4. 2018)

Český statistický úřad, Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2017,

<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-k-1-1-2017> (10. 4. 2018)

Český statistický úřad, Výsledky voleb a referend, <https://www.volby.cz/> (15. 4. 2018)

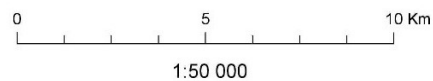
Geoportál Jihočeského kraje, <http://geoportal.kraj-jihocesky.cz/gs/> (15. 4. 2018)

## **Seznam příloh**

Příloha 1: Cykloturistická infrastruktura města Třeboň

# CYKLOTURISTICKÁ INFRASTRUKTURA

Příloha č. 1



## TURISTICKÉ CÍLE

- Vesnická památková zóna, městská památková rezervace
- Hrobka
- Kostel
- Lázně
- Muzeum
- Pivovar
- Přírodní cíl
- Technická památka
- Zámek
- Židovský hřbitov

## CYKLOTRASY

- IV. třída, bez problémů
- Místa vhodná pro prověření na přeložku
- Cyklostezka v ÚP
- IV. třída, nevhodně vedená
- Místa vhodná pro prověření na nové značení
- III. třída, bez problémů
- III. třída, nevhodně vedená
- II. třída, bez problémů
- II. třída, nevhodně vedená
- Cyklostezka
- Cyklostezka navržená ÚS Třeboňsko - Novohradsko

## Topografický podklad

- Hranice obcí
- Hranice katastrálních území
- Železnice
- Silnice I. třídy
- Silnice II. třídy
- Silnice III. třídy
- Zastavěné území
- Les
- Vodní plochy
- Malý vodní tok
- Střední vodní tok
- Významný vodní tok

**Zdroj:** Strategický plán města Třeboň